

LAVEX

info
magazín

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

ROČNÍK XXXVI • 2/2009

Multix Funitel...

Výnimočné inovácie.

www.poma.net

Ďakujeme

Ďakujeme našim slovenským zákazníkom za vynikajúcu a príjemnú spoluprácu v obchodnom roku 2008/2009. Len s profesionálnymi partnermi môžeme podávať najvyššie výkony. Dôveru, vkladajú do našej kvality a produktivity, považujeme za záväzok, výzvu a impulz do budúcnosti.

Zastúpenie v Slovenskej republike:
Ing. Tomáš Fried
Pribinova 38
010 01 Žilina/Slovenská republika
T +421 90 350 4479, F +421 41 763 2158
fried@vud.sk

Doppelmayr Seilbahnen GmbH
Außenstelle Stetten
Gewerbegebiet 15
2100 Stetten/Austria
T +43 2262 72508, F +43 2262 72508-12
dm.stetten@doppelmayr.com, www.doppelmayr.com

LAVEXinfo • ROČNÍK XXXVI • 2/2009

Vydáva

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, Bratislava.
tel./fax: 02/49249590
mobil: 0903 165 032
e-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo – predseda

členovia:

M. Čerňanská, Ing. J. Gavalier,
Ing. J. Hulla, Ing. J. Križ, CSc.,
Ing. L. Mačičák, Ing. V. Obdržálek,
M. Sumka, M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,
031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044/5520 460, 5621 682
fax: 044/5522 017
e-mail: lavex@lavex.sk
internet: www.lavex.sk

Tlač

REPROservis
Liptovský Mikuláš
www.repro.sk

Registračné číslo

396/91

Ročné predplatné na 4 čísla

10 €

ISSN č. 1336-1953

Inzerenti čísla

DOPPELMAYR	ob. str. 2
OL TRADE	ob. str. 4
POMA	ob. str. 1
PRINOTH	ob. str. 3
SNOWSTAR	21
TECHMONT HELICOPTER	12
TECHNOALPIN	23

4 Preteky lanovkárov

9 InterAlpin 2009

17 Zo života našich stredísk

19 Lanovkári, ako ich nepoznáme

OBSAH

Náš hosť	2, 3
Z činnosti združenia	3, 4
Preteky lanovkárov	4 - 8
Z kroniky lanovkárov	8
InterAlpin 2009	9
Dopady krízy na zimnú sezónu 2008/2009	12, 13
Boli ste úspešní so žiadosťou o NFP?	14, 15
Zimná sezóna a úrazovosť na lyžiarskych svahoch	15, 16
Zo života našich stredísk	17 - 19
Lanovkári, ako ich nepoznáme	19, 20
Informácie z firiem	
SNOWSTAR	21
TechnoAlpin	22, 23
OL TRADE	24
LEITNER	25
POMA	26, 27
DOPPELMAYR	28, 29
KÄSSBOHRER	30, 31
PRINOTH	31, 32

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii.

Náš hosť

V rámci tohtoročného medzinárodného veľtrhu cestovného ruchu ITF SlovakiaTour 2009 tradične udeľované ocenenie Osobnosť cestovného ruchu získal významný predstaviteľ tatranského hotelierstva Ing. FRANTIŠEK ODLOŽILÍK. Využili sme túto príležitosť, aby sme sa s ním pohovorili a predstavili ho bližšie aj čitateľom nášho časopisu.

● Na úvod nám dovoľte, aby sme vám v mene celej lanovkárskej rodiny zaľahozelali k oceneniu, ktoré je vyjadrením uznania vašej záslužnej práce. S akými pocitmi ste ocenenie preberali?

Bol som veľmi dojatý a mal som pocit, tak ako sa to vždy hovorí, že si to nezasluhujem. Myslím si, že takéto ocenenie sa udeľuje mladším, ktorí ešte pracujú a dosahujú vynikajúce výsledky, nie tým, ktorí sú už dlhé roky na dôchodku. Hoci prakticky som ešte poriadne na dôchodku nebol. Udelenie ocenenia bolo pre mňa veľmi dojímavé, v duchu som sa vrátil do mladosti, do svojich začiatkov. Preto som si aj veľmi vážil fakt, že ocenenie som dostal v kruhu priateľov, spolupracovníkov, s ktorými som prežil dlhé roky v sfére cestovného ruchu.

● Za roky vášho celoživotného pôsobenia v hotelierstve ste sa stali priam symbolom, takmer učebnicovým príkladom toho, aký by mal byť správny hotelier. Čo a kedy vás priviedlo k tomu, že ste sa rozhodli práve pre toto povolanie?

Vzniklo to nenápadne. Ešte počas 2. svetovej vojny, kedy som začínal vďaka Slávovi Cagašíkovi, Karolovi Bukovi a ujovi Tomčíkovi s pretekárskym lyžovaním, pohyboval som sa po tatranských chatách, kde som mal veľa priateľov. Prvými osobnosťami, ktoré ma nenápadne do pohostinstva uviedli, boli teta Tomčíková na Skalnatej chate a jej manžel. Pre nich sme s vtedajším nosičom Mišom Bobuľom chodievali po zjazdovke na Štart, aby sme priviezli na chatu mlieko v kanvách. Potom pribudla Zbojnická chata, kde bol Jano Dudek, Téryho chata so Štefanom Zamkovským... Vlastne boli to osobnosti z prostredia Vysokých Tatier, horolezci, lyžiar, ktorí mali blízky vzťah k pohostinským službám. Tam boli moje prvé amatérske kroky v tejto oblasti.

● Ako vieme, študovali ste vo Švajčiarsku na vysoko uznávanej hotelierskej škole v Zürichu, čo už niečo znamená. Ako si spomínate na štúdium a čo vo vás zanechalo?

Do tejto školy som sa dostal vďaka môjmu otcovi, ktorý bol priateľom pána Franeka, vtedajšieho generálneho riaditeľa Slovenskej hotelovej účastníckej

■ Ing. František Odložilík

spoločnosti. Práve on viac-menej otca presvedčil, aby ma poslal na túto školu. Štúdium bolo veľmi náročné, z vtedajšieho Československa sme tam boli štyria študenti, ďalší štyria boli v Lausanne a štyria v Luzerne. Bola to škola, ktorá nám dala praktické i teoretické vedomosti pre základ v hotelierstve. Bola tam tvrdá disciplína, ale mali sme vynikajúcich profesorov z teórie aj z praxe. Prakticky celý život som sa v myšlienkach vracal do tejto školy a, predovšetkým, k poznatkom, ktoré som získal.

● V ktorých hoteloch ste počas dlhoročného pôsobenia v tejto oblasti pracovali?

Po návrate zo štúdia vo Švajčiarsku som začínal ako praktikant v hoteli Grand v Smokovci. Potom som dlhé roky pracoval v učtárni TANAP-u, bolo to v období, kedy nebolo veľmi populárne chváliť sa tým, že som študoval vo Švajčiarsku, určitých pracovníkov posielali do výroby atď. Neskôr som sa do hotelierstva vrátil, dostal som prácu v Poľovníckom zámočku v Javorine, neskôr v zotavovni Morava v Tatranskej Lomnici, až som postupne nastúpil ako vedúci prevádzky hotela Grand v Smokovci. V roku 1965 som sa stal prvým riaditeľom hotela Bellevue v Smokovci, odkiaľ som sa prostredníctvom generálneho riaditeľstva Čedok dostal do Kanady na Svetovú výstavu v Montreale. Tam som pôsobil počas tejto výstavy v Slovenskej reštaurácii a potom ešte päť letných sezón. Po návrate som nastúpil na riaditeľstvo podniku Interhotel Tatry a v roku 1978 som prevzal hotel Grand po Ing. Zuzke Šedivej, ktorá

išla na materskú dovolenku, potom sme spolu v hoteli pracovali až do r. 1984, kedy som na základe konkurzu odišiel opäť do Švajčiarska, kde som bol vedúcim zastúpenia Čedoku až do roku 1990. Po návrate som ešte otváral hotel Satel v Poprade, kde som pracoval do roku 1993.

● Čo bolo vaším krédom v činnosti hotela a v správaní sa hotelových pracovníkov k hosťom? Na čo ste vždy kladli najväčší dôraz?

Mal som v živote šťastie na dobrých šéfov, prísnych, ale vynikajúcich odborníkov, čo dnes, ak to porovnávam s vtedajšou dobou, je už dosť vzácné. Mohol by som spomínať v tatranských hoteloch pánov Franeka, Exnera, Hofmana, Mleja a ďalších, v rámci Čedoku generálneho riaditeľa Kurtáka, Pleskota, Žídka, Sekala atď. – to všetko boli vynikajúci odborníci, pri ktorých som, ako zvyknem hovoriť, mal ďalšiu školu. A pokiaľ sa to dalo, snažil som sa tieto skúsenosti a poznatky tak v prevádzke hotela, ako aj v správaní sa personálu k hosťom, prenášať na svojich spolupracovníkov.

● Domnievate sa, že súčasná úroveň hotelových služieb nielen v Tatrách, ale na celom Slovensku, spĺňa vaše predstavy o kvalitnom hotelierstve?

Určite nespĺňa, ale treba sa na tento problém pozrieť zo širšieho hľadiska. Ešte keď som v 80. rokoch až do r. 1990 pôsobil vo Švajčiarsku, aj tam som už badal určité nedostatky, ktoré vznikali z toho, že švajčiarski odborníci a absolventi hotelových škôl odchádzali do zahraničia, veľký odliv bol najmä do ázijských krajín. Do Švajčiarska, najmä do hotelov stredných a nižších kategórií, prichádzali pracovníci z Balkánu, dokonca aj zo Severnej Afriky. Následkom bol pokles úrovne, najmä v obsluhu. Často som sa stretával s tým, že aj v dobrom hoteli obsluha nerozumeľa po francúzsky, nemecky či taliansky. Vo Švajčiarsku aj v súčasnosti pôsobí združenie, v ktorom sú zastúpení všetci zástupcovia zahraničného cestovného ruchu, a tam sme o týchto problémoch hovorili. Napríklad Rakúšanovia sa bránili prílivu cudzincov do svojich zariadení. Rakúšanom úroveň podržali najmä rodiny, kde v zariadeniach v rámci rodiny pracuje celý tím a držia si svoju úroveň.

V 90. rokoch to prišlo k nám. Zlá privatizácia, keď do čela podnikov sa dostali laici, ktorí v hotelierstve nevideli poslanie, iba rýchly spôsob zárobku, zhodnotenia investície. U nás máme mnoho manažérov, ktorí sú možno aj teoreticky vzdelaní, nikdy nemali priamy styk s klientom, často ani so svojimi spolupracovníkmi. Napríklad práve teraz som sa dozvedel, že v jednom popradskom hoteli na hodi-

nu prepustili bez udania dôvodov pracovníčku, ktorá v hoteli pracovala 20 rokov. Nie je to dobré, ak prepúšťame ľudí, ktorí majú veľa skúseností, vedomostí, sú obľúbení u klientov. Potom príde riaditeľ, mladý človek, neskúsený, pozrie sa na rodný list a povie - už je stará, dajme ju preč...

Verím, že opäť príde do Tatier a do celého nášho hotelierstva čas, v ktorom sa vrátíme k dodržiavaniu pravidiel hotelovej etiky - spoločenskej a etiky cestovného ruchu.

Obchod, ekonomika sú dôležité, ale lepší obchod urobíme, keď budeme slušní, ústretoví, vtedy sa nám klientela nestratí. Je veľmi dôležité, aby sme pracovali tak, aby sa nám klient vrátil, nie aby povedal: sem už nikdy viac... Žiaľ, často sa dozvedáme, že strácame klientelu, lebo nie sme schopní si ju udržať.

● Prevažnú časť života ste prežili v Tatrách, boli ste aj aktívnym lyžiarom?

Bol som aktívnym lyžiarom, začínal som asi v roku 1943 ako dorastenec a s aktívnym pretekárskym lyžovaním som skončil ako 34-ročný. Bol som členom akademického družstva Československa.

Lyžovanie mi prirástlo k srdcu a dodnes si rád zalyžujem.

● Ako sa pozeráte na súčasný rozvoj zimného cestovného ruchu na Slovensku a osobitne vo Vysokých Tatrách? Ide to správnym smerom?

Je to veľmi ťažká otázka. Myslím si, že Tatry majú budúcnosť aj pre zimnú turistiku a lyžovanie, prirodzene, nemôžeme ich porovnávať s alpskými strediskami. V Tatrách, to som si overil ešte počas môjho pôsobenia v Interhoteloch, sme mávali skupiny z Belgicka, Holandska, vtedy ešte zo západného Nemecka a pripravovali sme pre nich programy pre lyžiarov - začiatočníkov. Naši inštruktori ich veľmi dobre pripravovali a návštevníci ich kladne hodnotili. Každý týždeň na záver sme organizovali preteky v slalome na miernom teréne za hotelom Bellevue, oceňovali sme ich drobnými darčekom. Účastníci týchto zájazdov boli mimoriadne spokojní. Som presvedčený, že pre takúto klientelu sú Tatry skutočne mimoriadne vhodné a určitým dobudovaním infraštruktúry máme podmienky aj pre dobrých lyžiarov. Treba však podchytiť túto klientelu na workshopoch v zahrani-

čí a zlepšiť služby tak, aby boli porovnateľné so službami v zahraničí.

Ďakujeme za rozhovor a veríme, že vaše myšlienky a názory, ktoré pramenia z bohatých skúseností, padnú na úrodnú pôdu.

ZUSAMMENFASSUNG

Bei der internationalen Tourismusmesse ITF SLOVAKIATOUR wird jedes Jahr die Auszeichnung „Tourismuspersönlichkeit“ verliehen. Dieses Jahr bekam die Auszeichnung Dipl. Ing. František Odložilík, ein bedeutender Vertreter des Tatra-Gaststättenwesens.

SUMMARY

Every year, the "Tourism Personality" award is given at the international tourism fair ITF SLOVAKIATOUR. This year, the award was given to the important representative of the Tatra hotel industry, Dipl. Ing. František Odložilík.

Z činnosti združenia

Z rokovania predstavenstva a dozornej rady

Jarné stretnutie pracovníkov lyžiarskych stredísk pri príležitosti pretekov lanovkárov a vlekárov otvorilo zasadnutie predstavenstva a dozornej rady ZZ LAVEX. Uskutočnilo sa 17. marca 2009 v hoteli Sasanka v Tatranskej Lomnici. Rokovanie otvoril a prítomných členov privítal predseda predstavenstva Ing. Ján Gavalier, ktorý osobitne privítal zástupcu MH SR, sekcie cestovného ruchu, Ing. Michala Ševčíka.

V úvodnom bode programu riaditeľ združenia vykonal kontrolu plnenia uznesení zo zasadnutia valného zhromaždenia členských organizácií ZZ LAVEX, ktoré sa konalo 22. 10. 2008 v Jasnej. K jednotlivým bodom uznesenia uviedol, že zástupca ZZ LAVEX v medzinárodnej organizácii OITAF sa aktívne podieľa na práci výkonného výboru, pričom najbližšie zasadnutie výkonného výboru OITAF sa bude konať 23. apríla 2009 počas medzinárodnej výstavy Interalpín v Innsbrucku.

Miroslav Grešo informoval, že rokovanie so zástupcami SSE Žilina vo veci výšky distribučných poplatkov za elektrickú

energiu pre prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk sa nepodarilo zrealizovať, keďže zástupcovia SSE Žilina žiadny z navrhovaných termínov neakceptovali. K pripravovanej vyhláske o odbornej spôsobilosti pracovníkov dráh uviedol, že práve prebieha novelizácia zákona o dráhach, v súčinnosti s danou novelizáciou sa pripravujú aj nové vykonávacie vyhlášky, medzi nimi aj vyhláska o odbornej spôsobilosti pracovníkov dráh. ZZ LAVEX pripravuje pracovné rokovanie na Ministerstve dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, na ktorom chce prerokovať možnosti spolupráce s ministerstvom pri tvorbe jednotlivých vyhlášok.

K ďalšiemu uzneseniu z valného zhromaždenia, ktoré sa týkalo spolupráce ZZ LAVEX s MH SR, sekciou turizmu, požiadal riaditeľ ZZ LAVEX o zhodnotenie plnenia stratégie rozvoja cestovného ruchu zástupcu ministerstva, ktorý o. i. uviedol, že v rámci stratégie rozvoja sa pripravujú v súčasnosti dva legislatívne predpisy - zákon o združeniach cestovného ruchu a zákon o turizme. Podrobná správa o plnení jednotlivých úloh stratégie sa práve pripravuje a bude k dispozícii do konca júna 2009. Uznesenia, ktoré sa prijali na zasadnutí predstavenstva a dozornej rady 21. októbra 2008, boli splnené.

Členovia predstavenstva sa zaoberali aj informáciou o dosiahnutých hospodár-

ských výsledkoch záujmového združenia za rok 2008 a ich schválením. Úvodnú informáciu k jednotlivým položkám výnosovej aj nákladovej časti podal Miroslav Grešo. Člen dozornej rady Ing. Pavol Skovajsa oboznámil so stanoviskom dozornej rady na schválenie hospodárskeho výsledku. Jednotliví členovia predstavenstva vzniesli pripomienky k niektorým položkám nákladovej časti, ku ktorým podal vysvetlenie riaditeľ združenia. Po diskusii členov predstavenstva a dozornej rady k návrhu rozdelenia zisku za rok 2008 doplneného o nerozdelený zisk z roku 2007, členovia predstavenstva ZZ LAVEX návrh na rozdelenie zisku schválili.

Miroslav Grešo podrobne informoval o organizačno-technickom zabezpečení XXVI. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov, ktoré sa v spolupráci s TLD Tatranská Lomnica mali uskutočniť v lyžiarskom stredisku Tatranská Lomnica - Čučoriedky. Technické zabezpečenie pretekov zabezpečovalo lyžiarske stredisko Čučoriedky, organizačné zabezpečenie ZZ LAVEX. Z celkového počtu 250 účastníkov pretekov sa prihlásilo na štart 199 pretekárov. Na záver informácie o príprave na preteky poďakoval Miroslav Grešo spoluorganizátorovi TLD Tatranská Lomnica za pomoc a všetkým sponzorom, ktorí venovali vecné ceny do tomboly pretekov.

O priebehu hodnotenia lyžiarskych

stredísk v práve prebiehajúcej III. etape projektu Kategorizácia lyžiarskych stredísk informoval Ing. Ladislav Jurdík. Vysvetlil niektoré zmeny v hodnotení, ktoré komisia pre kategorizáciu prijala a zdôraznil, že treba dodržať termín podania vyplnených dotazníkov, a to do 20. marca 2009, po vyhodnotení zvoliť zasadnutie komisie pre kategorizáciu v termíne najneskôr do 30. apríla 2009. Upozornil aj na to, že po vydaní nových hodnotení lyžiarskych stredísk strácajú pôvodné hodnotenia z predchádzajúcich etáp svoju platnosť.

V bode rôzne informoval Miroslav Grešo o rokovaní so zástupkyňou Obvodného úradu Banská Bystrica a vedúcou odboru živnostenského podnikania Ing. B. Dobiášovou vo veci vykonávania kontroly označovania a zabezpečovania lyžiarskych tratí, ako to vyplýva zo zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe. K predmetnej problematike navrhol Ladislav Jurdík pripraviť stretnutie so zástupcom rakúskeho lyžiarskeho zväzu Prof. P. Schrecksnadeldom počas výstavy Interlpin v Innsbrucku.

M. G.

Školenie záchranárov Lyžiarskej záchrannej služby

Napriek tomu, že ZZ LAVEX pred začiatkom lyžiarskej sezóny 2008/09 zrealizovalo základné školenie a preškolenie pracovníkov lyžiarskej záchrannej služby (publikované v časopise LAVEX-Info č. 1/2009), na začiatku sezóny prichádzali zo strany prevádzkovateľov najmä menších lyžiarskych stredísk požiadavky na vyškolenie nových záchranárov.

Napriek tomu, že pri organizovaní týchto školení sme odkázaní na spoluprácu externých lektorov, podarilo sa nám po vzájomnej dohode pripraviť v dňoch 26. – 28. februára 2009 v lyžiarskom stredisku Žiarce v Pavčinej Lehote ešte jeden kurz, na ktorom sa zúčastnilo 20 pracovníkov z lyžiarskych stredísk Jasenská dolina, Kubínska hoľa, Malá Lučivná, Vitanová, Nová Baňa, Stará Myjava, Čertovica a Polomka.

Školenie bolo zamerané na výcvik budúcich záchranárov v poskytovaní prvej pomoci zraneným lyžiarom a následný šetrný transport zraneného na miesto, kde mu bude poskytnutá odborná lekárska starostlivosť odbornou záchrannou službou. Počas školenia sme s potešením konštatovali, že úroveň vyslaných pracovníkov na daný kurz bola veľmi dobrá, o čom svedčí aj fakt, že odborní inštruktori nemali pochybnosti o zvládnutí požiadaviek na lyžiarsku zdatnosť budúcich záchranárov ani pri jednom adeptovi. Školenie bolo ukončené záverečnými skúškami z teoretickej časti písomným testom a z praktickej časti ošetrením postihnutého, ktorý simuloval určený typ úrazu a transportom zo svahu. Všetci účastníci kurzu záverečné skúšky zvládli a získali na dva roky preukaz záchranára na výkon lyžiarskej záchrannej služby.

Za úspešný priebeh kurzu patrí poďakovanie vedúcemu lyžiarskeho strediska Žiarce Dr. Jánovi Šebovi a jeho spolupracovníkom, ktorí pripravili veľmi dobré podmienky pre celú organizáciu kurzu.

XXVI. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov

V tomto roku na dva razy

17. – 18. marec 2009 – LS Čučoriedky,

Tatranská Lomnica – pripravené preteky

7. apríl 2009 – LS Štrbské Pleso – uskutočnené preteky

Vdňoch 17. – 18. marca 2009 bolo lyžiarske stredisko Čučoriedky v Tatranskej Lomnici pripravené na tradičné preteky lanovkárov a vlekárov. Víchrica, silný vietor a sneženie však spôsobili, že preteky, prvý raz v histórii, sa museli v pôvodne plánovanom termíne zrušiť.

Spoluorganizátormi podujatia boli pracovníci TLD Tatranská Lomnica. Zámerom pre výber tohto strediska bolo spoznanie noviniiek, ktoré sa tu v poslednom období vybudovali – novopostavená 4-miestna sedačková lanovka Doppelmayr na Čučoriedkach a nová rozšírená zjazdovka do Tatranskej Lomnice s technickým zasnežovaním. Samozrejmosťou mala byť aj možnosť zalyžovať si v Lomnickom sedle, čo bolo aj hlavným cieľom väčšiny účastníkov,

pretože len málokto z nich v Lomnickom sedle už lyžoval. Žiaľ, vyššia moc zasiahla a všetko bolo inak...

Nepriaznivé poveternostné podmienky rozhodli o tom, že piaty ročník pretekov, ktorý sa konal v roku 1986 v Lomnickom sedle, je zatiaľ jediným, ktorý sa podarilo v tejto atraktívnej lyžiarskej lokalite Vysokých Tatier uskutočniť. Tí, ktorí sa tohto ročníka zúčastnili, vedia, že aj vtedy silný vietor robil problémy pri preprave pretekárov kabínkovou lanovkou na Skalnaté Pleso a len rozhodnutie Ing. Jána Jurečku, vtedajšieho náčelníka KLD umožnilo, že preteky sa podarilo uskutočniť.

Tohtoročné marcové počasie žartovalo výdatným, takmer každodenným snežením, čo malo za následok niekoľko snehových kalamít nielen u nás

na Slovensku, ale aj v iných častiach Európy. Zábery so záľahami snehu v televíznych spravodajstvách nás rozhorčovali najmä preto, že v úvode zimy bol nedostatok prírodného snehu a lyžiarske strediská museli technický sneh za značné finančné náklady vyrábať, aby na konci zimy museli zasa množstvá snehu odhŕňať niekde aj spod lán lyžiarskych vlekov.

Samotné predpovede počasia tesne pred pretekmi neboli priaznivé a, žiaľ, potvrdili sa. Prvý deň podujatia 17. marca 2009 prebiehalo všetko v poriadku – príchod účastníkov do hotela Sasanka V Tatranskej Lomnici, prezentácia, výdaj štartových čísiel, ubytovanie, zasadnutie predstavenstva a dozornej rady, večera, ochutnávka vína so spoločenským posedením a tradičným spe-

Foto: M. Grešo

■ Účastníci tradičných pretekov lanovkárov

vom s harmonikou Dušana Súkeníka z Čičmian, naznačovali vydarenú akciu. Meniace sa počasie pripomenul až neskorší príchod Tomáša Frieda, ktorý mal pre novonapadnutý sneh na cestách problémy dostať sa do hotela.

Na druhý deň, 18. marca 2009, po spoločensky príjemne strávenej noci, bola prvá ranná informácia o silnom vetre od Jara Štancela, ktorý práve prišiel z Kežmarku realitou, ktorá, žiaľ, nakoniec rozhodla, že preteky sa zrušili. Rozhodnutie sa nerodilo ľahko, chvíľu sa verilo, že vietor ustane a štart pretekov sa presunie na neskoršiu hodinu. Odborníci však tipovali, že vietor bude fúkať celý deň. Žiaľ, mali pravdu. Zvažovali sa aj možnosti presunu pretekov do LS Jamy, ale silný vietor hrozil tým, že postavené slalomové tyče so zástavkami by mohli

ohrozovať pretekárov, nevraviac o tom, že silný nárazový vietor vytváral snehové víry a v týchto poryvoch vetra a snehu by bola viditeľnosť pre pretekárov na trati minimálna. Nádejnou alternatívou bol návrh na presunutie účastníkov do LS Lopušná dolina pri Svite. Zvažovala sa aj táto možnosť, dokonca sa o návrhu aj hlasovalo. Práve počas hlasovania prišiel s návrhom samotný predseda združenia Ján Gavalier, ktorý ponúkol zorganizovanie pretekov v náhradnom termíne na Štrbskom Plese. Po zvážení všetkých možností aj s komplikovaným presunom po neupravených cestách do Lopušnej doliny sa rozhodlo, že sa preteky prerušia a bude vypísaný nový termín jednodňových pretekov na Štrbskom Plese.

Účastníci, ktorých v ten deň bolo približne 250, mali po tomto rozhodnutí možnosť pokračovať v spoločenskom stretnutí z predchádzajúceho dňa, s pripraveným vínom a gulášom. Aj keď sklamaní odchádzali tí, ktorí prišli najmä súťažiť, iní využili možnosť pokojného stretnutia a posedenia s priateľmi a známymi. Veď príležitosti na takéto stretnutia nie je až tak veľa.

LS Štrbské Pleso, 7. apríl 2009

Čo sa nepodarilo v pôvodnom termíne v Tatranskej Lomnici, uskutočnilo sa 7. apríla 2009 v LS Štrbské Pleso, ktoré je svojim počasím zatiaľ mimoriadne zhovievavé k slovenským lanovkárom a prívetivosť, pohostinnosť a jarnú pohodu ukázalo naplno aj teraz.

Stredisko Štrbské Pleso sa miestom konania pretekov lanovkárov a vlekárov stalo už piaty raz. Preteky sa tu uskutočnili v 1. ročníku, v 15., 20., 24. a súčasne 26., pričom 24. a 26. ročník boli náhradné alternatívy pre nepriaznivé snehové a poveternostné podmienky v iných strediskách.

Na organizácii týchto jednodňových pretekov sa ako vždy podieľali Ing. Ján Gavalier a Ing. Peter Tomko spolu s pracovníkmi 1. Tatranskej, a. s. zabezpečenie techniky a materiálu na postavenie trate, štartu, cieľa, kontroly na bránkach, sa postarala partia Mateja Gemzu, ktorý bol aj autorom trate. Meranie časov v cieľi a ozvučenie zabezpečoval neodmysliteľný Jaro Štancel z Microgate Slovakia Kežmarok, ktorý zabezpečil aj vyhlásenie jednotlivých víťazov v tradičných piatich kategóriách.

Základnou a vítanou zmenou v po-

■ Na trati

Foto: M. Grešo

■ Víťazka pretekov s kolektívom pracovníkov SNOWWORK

■ **Kategória žien s absolútnou víťazkou pretekov Martinkou Staroňovou**

rovnaní s pretekmi usporadúvanými v tomto stredisku bolo odskúšanie novej zjazdovky Solisko – Furkota nastro v samotných pretekoch, pretože v minulosti sa pretekalo na trati Esičko v spodnej časti zjazdovky zo Soliska. Novú zjazdovku (aj keď označené nová nie je celkom správne, nakoľko sa tu v minulosti lyžovalo) sprístupnili práve v zimnej sezóne 2008/2009.

O ďalšiu radikálnu zmenu pretekov sa postarala Martina Staroňová, pretekárka zo spoločnosti Snowwork Mlyny, ktorá svojím dosiahnutým časom – najlepším zo všetkých pretekárov vyfúkla chlapom víťazstvo v súťaži o Putovný pohár lanovkára. Pripomíname, že nechala za sebou aj Jozefa Dibdiaka, ktorý tu bol celkovým víťazom v roku 2007.

■ **Najlepší z kategórie najstarších**

Samotným ukončením pretekov je vždy vyhlásenie výsledkov a odovzdanie cien pre víťazov – prvých troch v každej kategórii a cien žrebovaných v rámci tomboly pre štartujúcich pretekárov. Ceny víťazom odovzdali predseda združenia Ján Gavalier a riaditeľ združenia Miroslav Grešo.

Foto: M. Grešo

■ **Muži v najlepších rokoch**

Cien, ktoré do tomboly venovali sponzori, bolo v tomto roku toľko, že iba na 6 pretekárov sa neušlo. V žrebovacej čiapke zostalo len 6 lístkov so štartovými číslami. Tradičnú štedrosť podujatiu prejavili sponzori:

WINTERPARK MARTINKY, PRO SKI, Martin SCR, Veľká Rača
 Jased, Belá Dulice
 Žiarce, Demänovská Dolina
 SKI Orava, Dolný Kubín
 Bufet u Medveďa, Veľká Rača
 Sitour, Banská Bystrica
 Ski Centrum, Mýto pod Ďumbierom
 Tatrapoma, Kežmarok
 Termont, Martin
 Športcentrum, Liptovský Ján
 Ski Land, Stará Myjava
 Doppelmayr, Žilina
 Techmont Snow, Poprad
 B+B papier, Liptovský Mikuláš
 Scan Quilt, Liptovský Mikuláš
 LK Pezinská Baba, Pezinok
 JP Hulla Ján, Bratislava
 Ski Park, Ružomberok
 Ski Chem, Svit
 Isolstav, Liptovský Mikuláš
 Park Snow, 1.Tatranská, Vysoké Tatry
 Autoraster, Zvolen
 TechnoAlpin, Žilina
 Športcentrum, Oščadnica
 Palučanská pekáraň, Liptovský Mikuláš
 Snowwork, Mlyny
 Štancel J., Microgate, časomiera Kežmarok
 ZZ LAVEX, Liptovský Mikuláš

■ **Kategória mužov do 45 rokov**

Po zrušení pretekov v Tatranskej Lomnici sme mali obavy o účasť. Veď prevažná časť lyžiarskych stredísk už skončila s prevádzkou a ľudia si našli iné aktivity, naplánovali si iný program, aj väčšie vzdialenosti a opätovné cestovanie spôsobili, že nie všetci, ktorí sa prihlásili do Tatranskej Lomnice, prišli aj na Štrbské Pleso. Napokon, napriek obavám, v deň pretekov sa tu stretlo 170 účastníkov, pričom pohľad na výsledkovej listiny nám prezrádza, že z prihlásených 123 pretekárov na štarte prišlo do cieľa 88.

Veríme, že všetci, ktorí sa 7. apríla 2009 zišli na Štrbskom Plese v rámci 26. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov neľutovali a odchádzali spokojní s pekným slnečným dňom, dobrou lyžovačkou a vydareným podujatím.

Na záver chceme poďakovať domácim organizátorom – všetkým zástup-

■ **Prví traja z najmladšej kategórie**

com 1. Tatranskej, a. s., Štrbské Pleso, ktorí sa podieľali na technickom zabezpečení, predovšetkým Ing. P. Tomkovi, Ing. J. Gavalierovi a, prirodzene, skupine Mateja Gemzu, ktorí pripravili a postavili trať. Poďakovanie patrí aj Jarovi Štancelovi, ktorý sa postaral o meranie časov a všetkým ďalším, ktorí sa na príprave a organizácii pretekov podieľali. Poďakovať chceme aj zástupcom TLD Tatranská Lomnica, ktorí mali snahu a prispeli k zabezpečeniu pretekov v prvom termíne v Tatranskej Lomnici. Žiaľ, počasie to naplánovalo inak. Veríme však, že v budúcnosti sa nám podarí aj toto stredisko v rámci lanovkárskeho pretekov v plnom rozsahu odskúšať. Osobitné poďakovanie patrí všetkým sponzorom pretekov a sme presvedčení, že podujatiu zachovávajú priazeň aj pri nasledujúcom ročníku. O mieste konania budeme včas informovať, pričom radi privítame ponuky z lyžiarskych stredísk. Pre úplnosť uvádzame výsledkovú listinu XXVI. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov.

Peter Grieš

■ Absolútna víťazka s pohárom

ZUSAMMENFASSUNG

Zum Abschluß jeder Skisaison veranstaltet der Interessenverband LAVEX ein Skirennen für die Mitarbeiter der Skizentren – Seilbahn- und Skilift-Arbeiter. Dieses Jahr sollte das Rennen am 17. und 18. März im Skizentrum Tatranská Lomnica stattfinden. Wegen schlechtem Wetter wurde es gestrichen und fand schließlich im Ersatztermin im Skizentrum Štrbské pleso statt. Den Wanderpokal für den Skifahrer mit der besten Zeit gewann überraschend die junge Teilnehmerin Martina Staroňová.

SUMMARY

At the end of each ski season, the interest association LAVEX organises a ski race for workers of the ski resorts – cableway and ski-lift workers. This year, the race should take place on March 17 and 18 in the ski resort Tatranská Lomnica. However, it was cancelled because of bad weather and finally took place on an alternate date in the ski resort Štrbské pleso. The challenge cup for the skier with the best time went surprisingly to the young participant Martina Staroňová.

Výsledková listina XXVI. pretekov lanovkárov a vlekárov

Katégorie I. Ženy

P. č.	Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	1	Staroňová Martina	Snowwork, Mlynky	00.00:41,51
2	2	Žideková Zuzana	Technoalpin, Žilina	00.00:43,47
3	4	Králová Jana	Yeti, Martin	
4	3	Guttenbrunnerová Viera	Šachtičky, B. Bystrica	00.01:18,97
5	5	Kortišová Anna	Hortechnik, L. Sielnica	00.01:22,48
6	6	Hunková Soňa	Športcentrum, Selce	DN:Start

Katégorie II. Muži nad 55 rokov

P. č.	Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	20	Tréger Vlastimír	TJ Tatran Nižná Boca	00.00:42,28
2	21	Horský Jozef	Obec Polomka	00.00:43,44
3	29	Droppa Ján	ZŠK Jasná	00.00:47,15
4	13	Šupala Miroslav	Ski Centrum Zapač L. Por.	00.00:47,26
5	12	Gavalier Ján, Ing.	1. Tatranská, Štrb. Pleso	00.00:47,60
6	151	Čepe Milan	Ski Ružbachy	00.00:48,01
7	17	Drzewiecky Jaroslav	Ski Bekeš, Ždiar	00.00:49,08
8	18	Krajňák st., Vladimír	Ski Taja, T. Javorina	00.00:50,32
9	19	Šoffa Jozef	Ski Sport Centrum, Kavečany	00.00:50,90
10	27	Selecký Ján	LK Prievidza	00.00:51,27
11	24	Peniaštek Peter	LK Hrádok Bystrička	00.00:52,01
12	22	Bôcik Ján, st.	Pro Ski, LS Mart. hole	00.00:53,64
13	14	Weinberger Rudolf	LK Baba, Pezinok	00.00:54,36
14	28	Kostrej Michal	LK Prievidza	00.00:56,74
15	25	Macek Ján	Jasná, LD Chopok	00.00:57,45
16	30	Čunderlík Roman	Ski Králiky	00.00:58,36
17	15	Guláš Jozef	LK Prievidza	00.01:00,31
26		Hlinka Ján	Športcentrum, Selce	DN Start
23		Markovič Jozef	Jased, Belá Dulice	DN Start
11		Kachút Jozef	LTK Stankovany Rojkov	DN Start
16		Lapšanský František	SÚZ Mlynky	DN Start

Katégorie III. Muži 45 - 55 rokov

P. č.	Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	63	Krasula Pavel	Ždiar	00.00:41,97
2	66	Dibdiak Jozef	Ski Seven DK	00.00:42,69
3	65	Ružbašan Alexander	Litmanová	00.00:43,31
4	35	Pňaček Slavo	Ski Orava Kub. hoľa	00.00:43,68
5	51	Erdély Peter, Ing.	Auto Raster Zvolen	00.00:44,09
6	42	Harvan st. Peter	SCR, Veľká Rača	00.00:44,31
7	33	Gancarčík Ondrej	SKI Chem, Svit	00.00:44,78
8	52	Brzák Marián	Jased, Belá Dulice	00.00:44,98
9	34	Lamper František	Šachtičky, B. Bystrica	00.00:45,07
10	31	Tomko Peter, Ing.	1. Tatranská, Štrbské Pleso	00.00:46,49
11	49	Belica Štefan	Šachtičky, B. Bystrica	00.00:46,76
12	44	Šulgan Michal	SCR, Veľká Rača	00.00:46,80
13	43	Gánoczy Július	Športcentrum, Ošadnica	00.00:47,21
14	55	Medved' Ivan	Ski Centrum, Mlýto p. Ďumb.	00.00:47,26
15	60	Slivka Milan	LK Hrádok Bystrička	00.00:47,39
16	46	Brezák Ľuboš	Jased, Belá Dulice	00.00:48,28
17	37	Vermeš Jozef	SÚZ Mlynky	00.00:48,75
18	48	Malina Peter, Ing.	Tatrapoma, Kežmarok	00.00:49,64
19	41	Slivka Václav	LK Hrádok Bystrička	00.00:49,90
20	50	Michalák Alfonz	Tatrapoma, Kežmarok	00.00:50,15
21	47	Jagerčík Marián	Obec Polomka	00.00:51,53
22	56	Srnka Ľubomír	SKI Land Stará Myjava	00.00:51,91
23	53	Madari Eduard	Pro Ski, Martinské hole	00.00:52,64
24	54	Hudák Miroslav	SKI Chem, Svit	00.00:53,05
25	57	Urban Milan	Žiarce, Dem. Dolina	00.00:54,18
26	58	Novobilský Jozef	SKI Chem, Svit	00.00:56,28
27	40	Bartek Ivan	Tatrapoma, Kežmarok	00.00:56,38
28	45	Král Jozef	Yeti, Martin	00.01:09,04
38		Nanky Peter, Ing.	Skipark, Ružomberok	DN:Finish
59		Olišiak Ján	1.Tatranská, Štrb. Pleso	DN:Start
62		Šiška Milan	Alpina, Zuberec	DN:Start
39		Petras Roma, Ing.	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Start
61		Mesík Dušan	Športcentrum, Selce	DN:Start
36		Novák Peter	SÚZ Mlynky	DN:Start
32		Majerčík Jozef	Obec Polomka	DN:Start

Kategória IV. Muži 35 – 45 rokov

P. č.	Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	79	Melicháč Ivan	Ski Park, Ružomberok	00.00:42,47
2	88	Lipták Pavol	SCR, Veľká Rača	00.00:44,46
3	75	Mierka Vladimír	1. Tatranská, Štrb. Pleso	00.00:45,38
4	95	Budaj Ivan	Ski Centrum, Mýto p. Ďumb.	00.00:45,93
5	72	Srnka Peter	Ski Centrum, Mýto p. Ďumb.	00.00:46,30
6	99	Kendera Marián	Ski Park, Ružomberok	00.00:46,88
7	97	Poliak Peter	Snowwork, Mlynky	00.00:47,10
8	82	Král Peter	Športcentrum, L. Ján	00.00:47,12
9	76	Danko Zdeno	Jasná – LD Chopok	00.00:48,51
10	74	Vrždíak Vladimír	Ski Park, Ružomberok	00.00:49,44
11	78	Garan Ľubomír	Tatrapoma, Kežmarok	00.00:49,54
12	86	Farkaš Ľuboš, Mgr.	Tatrapoma, Kežmarok	00.00:49,76
13	73	Bažík Ján	Tatrawest, Zuberec	00.00:50,11
14	71	Puchart Peter	LK Prievidza	00.00:50,11
15	90	Horník (Györi) Peter	Snowwork, Mlynky	00.00:52,69
16	93	Kušnár Milan	1. Tatranská, Štrb. Pleso	00.00:58,27
17	92	Štifil Róbert	Pro Ski, Mart. hole	00.00:58,63
18	89	Kupčo Pavol	Ski Chem, Svit	00.01:08,79
83		Stančo Ján	SCR, Veľká Rača	DN:Finish
84		Ružbašský Matej	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Finish
85		Šuriňák Miroslav	Tatrawest, Zuberec	DN:Finish
94		Lietavec Ján	Technoalpin, Žilina	DN:Start
101		Kupec Ján	Športcentrum, Selce	DN:Start
81		Pavúk Roman	Športcentrum, L. Ján	DN:Start
87		Fraňo Peter	Šachtičky, B. Bystrica	DN:Start
96		Grofčík Peter	SÚZ Mlynky	DN:Start
100		Haladej Jozef	SCR, Veľká Rača	DN:Start
91		Lizoň Šimon	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Start
77		Korfanta Maroš	Lokomotíva Dedinky	DN:Start
80		Mačičák Jaroslav, Ing.	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Start
98		Jendruščák Branislav	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Start

Kategória V. Muži do 35 rokov

P. č.	Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	122	Ohurniak Milan	Športcentrum, L. Ján	00.00:42,55
2	118	Sumka Milan, ml.	Jased, Belá Dulice	00.00:42,80
3	114	Bulovský Jaroslav	Jased, Belá Dulice	00.00:43,15
4	136	Slodičák Ľubomír	Ždiar	00.00:43,55
5	106	Havelka Marek	Skipark, Ružomberok	00.00:43,68
6	137	Bakoš Juraj	LS Poráč	00.00:43,75
7	135	Bekeš Michal	Ždiar	00.00:44,18
8	110	Jantolák Miroslav	Tatrawest, Zuberec	00.00:47,80
9	128	Mišta Vladimír	Skipark, Ružomberok	00.00:47,95
10	117	Sokol Jaroslav	1. Tatranská, Štrb. Pleso	00.00:48,61
11	120	Mušák Milan	LK Prievidza	00.00:49,01
12	121	Gonšenička Rastislav	Roháče, Zuberec	00.00:49,58
13	115	Binder Miroslav	Žiarce, Dem. Dolina	00.00:49,67
14	113	Filek Miroslav	Roháče, Zuberec	00.00:51,00
15	126	Macháček Rudolf	Skipark, Ružomberok	00.00:53,02
16	108	Šuliga Jozef	1. Tatranská, Štrb. Pleso	00.00:53,59
17	130	Kľuchtiak Ondrej	Tatrawest, Zuberec	00.00:54,50
18	112	Hilovský Róbert	Techmont, Snow Poprad	00.00:56,05
19	129	Bažík Michal	Alpina, Zuberec	00.01:25,21
20	123	Jančo Štefan	Roháče, Zuberec	00.01:30,64
125		Soska Juraj	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Finish
109		Bizík Peter	Jased, Belá Dulice	DN:Finish
111		Brandobur Igor, ml.	Tatrapoma, Kežmarok	DN:Start
116		Vinžík Dušan	Skipark, Ružomberok	DN:Start
133		Dubravčík Peter	SKI Land, Stará Myjava	DN:Start
107		Gracho Peter	SKI Orava, LS Kubínska hoľa	DN:Start
127		Mesík Peter	Športcentrum, Selce	DN:Start
134		Barinka Oliver	Skipark, Chlmec	DN:Start
131		Leskovjanský Ľubomír	SÚZ Mlynky	DN:Start
119		Borsík Rastislav	Alpina, Zuberec	DN:Start

Počet prihlásených pretekárov: 123

Počet kvalifikovaných: 88

Z kroniky lanovkárov

Náš jubilant Ladislav Cisárik

Dňa 26. júna t. r. oslávi životné jubileum 50 rokov Ladislav Cisárik, vedúci lyžiarskeho strediska Snowland Valčianska dolina. Narodil sa na Kysuciach v Turzovke. Po ukončení štúdia na Strojníckej priemyselke v Kysuckom Novom Meste a absolvovaní základnej vojenskej služby začal v roku 1981 ako brigádnik pracovať v LS Martinské hole pri obsluhu horských dopravných zariadení. A od tých čias lyžiarske svahy, lanovky a vleky a všetko, čo súvisí s horským turizmom, už neopustil. V roku 1996 sa stal vedúcim lyžiarskeho strediska Martinské hole. V rokoch 1981 – 2001 sa podieľal na výstavbe infraštruktúry a dopravných zariadeniach na Martinských holiach. Z mnohých akcií by sme mohli spomenúť výstavbu a neskôr rekonštrukcie viacerých lyžiarskych vlekov, výstav-

■ Náš jubilant

bu obslužných budov, dostavbu hotela Magistrát, prestavbu turistickej ubytovne, výstavbu verejného vodovodu a kanalizácie a veľa ďalších akcií.

V roku 2001 po odchode z Martinských holí začal budovať stredisko cestovného ruchu Snowland vo Valčianskej doline, prakticky na zelenej lúke. Zaslúhy nášho jubilanta o rozvoj lyžiarskych stredísk v Turci sú skutočne pozoruhodné a niet dostatok priestoru, aby sme ich všetky mohli vymenovať.

Od roku 2007 je aj členom predstavenstva ZZ LAVEX, kde plne uplatňuje svoje dlhoročné skúsenosti a odborné vedomosti pri riešení problematiky v oblasti cestovného ruchu. Pri jeho okrúhlym jubileu dvíhame symbolický pohár a do ďalších rokov mu prajeme veľa zdravia, pohody a sily pri ďalšom rozvíjaní zimného cestovného ruchu na Slovensku.

Oznamy a informácie

Interalpin '09

- Ani stopa po kríze • 35 rokov Interalpinu
- Odborný veľtrh na alpské technológie svetového významu väčší ako kedykoľvek predtým

To, čo sa v roku 1974 začalo ako malá prezentácia produktov v rámci kongresu o lyžiarskych zjazdovkách, sa v priebehu niekoľkých desaťročí vyvinulo na medzinárodné najvýznamnejší veľtrh v danom odbore. Interalpin je celosvetovo najžiadanejšia platforma lanovkárskoho priemyslu, zariadení pre sprístupnenie hôr, zasnežovanie, zimnú údržbu, bezpečnosť a záchranu v horách a mnohé iné zariadenia.

Pre narastajúci počet vystavovateľov bola výstavná plocha v šiestich halách a otvorená plocha rozšírená na 32 tisíc m². Najväčší nárast vystavovateľov bol z Francúzska. V spolupráci s obchodno-priemyselnou komorou Savojska sa medzi inými predstavilo viac ako 30 priamych vystavovateľov vo francúzskych expozíciách rozdelených do troch hál. Pri tejto príležitosti sa denne po 16. h konali ochutnávky špičkových francúzskych vín.

Po prvýkrát sa tu zúčastnili vystavovatelia z Ruska, Fínska a Veľkej Británie. Aj 26-členná významná delegácia z Ruska potvrdzuje stále rastúci medzinárodný význam veľtrhu. V tejto delegácii boli medzi inými aj riaditeľ Ruskej asociácie lyžiarskych stredísk, generálny riaditeľ

Metalurgie Magnitogorsk, obchodný riaditeľ Ruskej lyžiarskej školy a zástupcovia iných vysoko *karátových* inštitúcií.

Najväčšiu vzdialenosť prekonalí návštevníci z krajín ako India, Čile, Grónsko, Južná Afrika, Aljaška, Kanada, USA, Kórea a Austrália. Na veľtrhu Interalpin boli v skutočnosti zastúpené všetky kontinenty.

Po úspešnom priebehu zimnej sezóny (v alpských krajinách - pozn. redakcie) je Interalpin s viac ako 500 vystavovateľskými firmami významným hospodárskym impulzom pre budúcnosť zimných športov a k nim prislúchajúcim priemyselným odvetviám. Interalpin 2009 neponúkal opäť len novinky z branže, ale aj iné novinky - 60 m dlhú halovú sánkarskú dráhu, novo vyvinuté zariadenie na vyhľadávanie obetí lavín, snehový echolot, ktorý vodičom snežných pásových vozidiel v kabíne udáva na centimeter presne výšku snehovej pokrývky. V ponuke zaznamenali rastúci trend aj produkty a žiadané zariadenia pre alternatívne letné využitie lyžiarskych stredísk.

Bohatý program veľtrhu dopĺňali sprievodné akcie, napríklad Rakúske lanovkárské dni, seminár medzinárodnej organizácie pre lanovú dopravu OITAF, udeľovanie cien ISR - Architektúra na horách a vyhodnotenie najlepšieho lyžiarskeho strediska. Sponzori podujatia: Doppelmayr, Kässbohrer, Leitner-Prinoth, Sun-Kid a TechnoAlpin sa postarali o to, aby každý deň prvých tisíc návštevníkov dostalo malý praktický darček pripomínajúci jubileum veľtrhu Interalpin.

Foto: M. Grešo

■ **Expozícia SNOWSTAR**

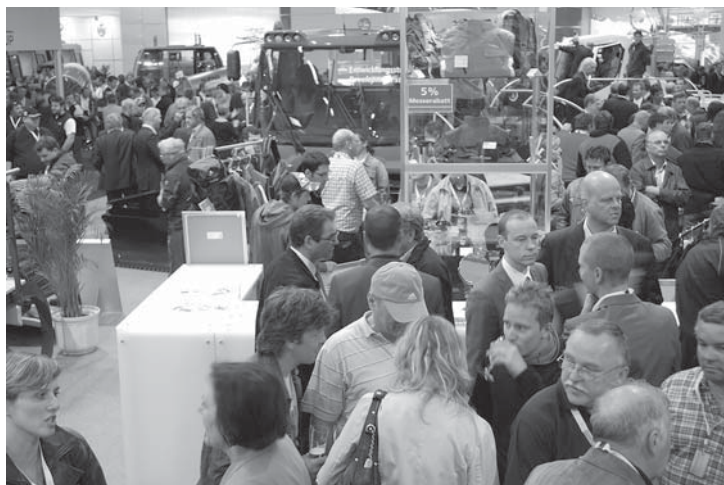

■ **Tradičný záujem o vozidlá firmy Kässbohrer PistenBully**

Návštevnosť veľtrhu prekročila všetky očakávania organizátorov. Napriek hospodárskej kríze 18 100 návštevníkov (oproti 17 200 v roku 2007) zo všetkých kontinentov urobilo z Innsbrucku svetové mesto lanovej dopravy a zimného priemyslu a postaralo sa o nový rekord návštevnosti. Okrem toho má Interalpin aj viacnásobný hospodársky význam pre región. Viac ako 18 tisíc návštevníkov zamestnávalo celé tri dni kompletne obsadené hotely, obchody, lokály v Innsbrucku a blízkom okolí. Predovšetkým však Interalpin nesie chýr o rakúskom lanovkárskom priemysle na všetky kontinenty a robí renomé Tirolsku, ako jednému z hlavných turistických destinácií sveta. O dimenzii Interalpinu svedčí aj mediálny záujem viac ako 50 domácich a zahraničných žurnalistov.

(Poznámka: Najzaujímavejšie novinky z veľtrhu Interalpin 2009 predstavíme v ďalšom čísle časopisu LAVEX-info.) ■

Z tlačových správ Congress+Messe Innsbruck preložila Eva Bajčiová

■ **Výstava Interalpin sa tešila veľkej návštevnosti**

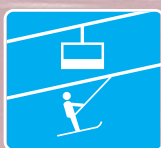
INTERLAVEX 2009

I INTERLAVEX 2009
PODBANSKÉ

13.- 15. október 2009

Hotel PERMON**** Podbanské

Vysoké Tatry, Slovenská republika

Organizátor:

LAVEX, Lanovky a vleky, M. Pišúta 5, 031 01 Liptovský Mikuláš, Slovenská republika

e-mail: lavex@lavex.sk, <http://www.lavex.sk>

Tel.: 00421/44/5520 460, 5621 682, fax: 00421/44/5522 017

XII.

Medzinárodná výstava horskej techniky &

XXXVIII.

Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov

- * zariadenia na zimné služby pre súkromé a komunálne využívanie
- * zariadenia na prepravu osôb - lanovky a lyžiarske vleky
- * zariadenia na údržbu a značenie zjazdoviek, bežeckých tratí a lanoviek
- * zariadenia na výrobu snehu
- * pokladničné systémy, vstupné kontroly
- * informačné systémy, spojovacia technika
- * bezpečnostná, pracovná a evakuačná technika
- * ochranné pracovné prostriedky
- * športové potreby

OITAF zasadal

Už 118. zasadnutie riadiaceho výboru celosvetovej organizácie OITAF, ktorá združuje 68 krajín, sa uskutočnilo 23. apríla 2009 v Innsbrucku. Zasadnutie sa uskutočnilo v termíne konania najväčšieho veľtrhu horských dopravných zariadení a ďalšej techniky Interpin. Termín výstavy ovplyvnil aj program zasadnutia, nakoľko viacerí členovia riadiaceho výboru mali povinnosti aj na výstave.

Riadiaci výbor sa zameria najmä na kontrolu stavu príprav celosvetového kongresu OITAF, ktorý sa uskutoční v roku 2011 v Rio de Janeiro a na prípravu odborného seminára, ktorý bude súčasťou medzinárodného veľtrhu SAM budúci rok v Grenobli.

V rámci každého veľtrhu organizuje OITAF odborné semináre, ktoré sú obsahovo orientované na technickú, bezpečnostnú a legislatívnu problematiku prevádzky horských dopravných zariadení. V programe tohtoročného seminára bolo šesť odborných prednášok s tematikou:

- Smernica 2000/9/EG z pohľadu oponentov;
- Smernica 2000/9/EG z pohľadu výrobcov;
- Pripomienka k aplikácii smernice 2000/9/EG;
- Skúsenosti a poznatky z konkrétnej prevádzky elektrotechnickej časti lanových dopravných zariadení v nadväznosti na smernicu 2000/9/EG;
- Prestavba elektrickej výbavy a lanovej dráhy v stredisku Fallspiel v Taliansku;
- Súvislosť medzi bezpečnosťou a použiteľnosťou lanových dopravných zariadení.

Termín ďalšieho zasadnutia riadiaceho výboru je 21. apríla 2010 a uskutoční sa v termíne konania veľtrhu SAM v Grenobli.

Ing. Dušan Mikloš

Vybrali sme pre vás...

Z toho, čo píšú iní...

V poslednom čase sa na internetových stránkach čoraz viac objavujú informácie, ale aj rôzne názory na problémy cestovného ruchu na Slovensku. A keďže vieme, že nie každý má čas a možnosť surfovať po internete, rozhodli sme sa, že niektoré zaujímavé názory a informácie, ktoré sa týkajú našej záujmovej oblasti, príležitostne uverejníme aj v našom časopise. Dnes sme pre vás vybrali z internetovej stránky www.lanovky.sk informatívny článok o plánoch spoločnosti J & T v rozvoji stredísk vo Vysokých a Nízkych Tatrách.

Vieme, ako sa budú rozvíjať strediská J & T

Známa finančná skupina J & T kontroluje 5 slovenských lyžiarskych stredísk – Tatranskú Lomnicu a Starý Smokovec vo Vysokých Tatrách a Jasnú, Chopok juh a Liptovskú Tepličku v Nízkych Tatrách. Prinášame ucelený prehľad projektov osobných horských dopravných zariadení a ďal-

šej infraštruktúry v každom z týchto stredísk. Tento článok vznikol na základe stretnutia s Igorom Rattajom, partnerom J & T, ktorý sa s nami ochotne podelil o (v čase prípravy rozhovoru) exkluzívne informácie, za čo mu touto cestou ďakujeme.

Tatranská Lomnica – obnova bude pokračovať zdola

Tatranské lanové dráhy (LTD) minulý rok v Tatranskej Lomnici preinvestovali viac ako 11 miliónov eur. Ďalšia etapa prebudovania strediska sa zrealizuje v tomto roku. Pôjde o posilnenie kapacity dopravného systému Tatranská Lomnica – Štart.

Dnes v tomto úseku premáva iba 4-kabínka Girak z roku 1994. Od budúcej sezóny jej však zo severnej strany pomôže paralelná odpojiteľná 6-sedačka od výrobcu Doppelmayr. Jej údolná stanica bude situovaná nižšie – do blízkosti penziónu Horec, kde vlastní finančná skupina J & T pozemky.

Podľa pôvodných informácií by malo ísť o unikátny systém, výsledok náročného kompromisu medzi zástupcami TLD a firmy Doppelmayr. Hlavným kritériom pri voľbe typu lanovky bola odolnosť voči vetru. Lanovka by mala mať dva typy sedačiek – jedny s dierami v opierkach a s 500 kg závažím, druhé s bublinkami.

Niektoré z týchto zámerov boli už potvrdené aj na tlačovej konferencii v hoteli Grand koncom februára 2009, naše stretnutie s Igorom Rattajom však prebehlo skôr. V ďalších rokoch sa najskôr pravdepodobne zrealizuje nová fixná 4-sedačka od Relax Parku na Bukovú Horu (dolná časť strediska) s dvoma modrými zjazdovkami a prepojením na existujúcu zjazdovku Štart východ.

Odpojiteľný variant tu podľa Igora Rattaja nie je, vzhľadom na dĺžku lanovky, ekonomicky prijateľný. Údaje to potvrdzuje aj fakt, že v rovnakých podmienkach neexistuje podobný príklad v iných strediskách na svete.

Na Skalnaté Pleso po novom najskôr v roku 2011

Medzi ďalšie projekty nových lanoviek, ktoré však nebudú zrealizované skôr ako pred sezónou 2011/2012, patrí:

- Odpojiteľná kabínková lanovka z Tatranskej Lomnice (dolná stanica pri štátnej ceste nad Botanickou záhradou) na Štart. Ide zatiaľ o bližšie nezvolený typ. Funitel s 20-miestnymi kabínkami zo Štartu na Skalnaté Pleso, ktorý je už naprojektovaný dodávateľom technológie – firmou Doppelmayr.

- Nová 4-sedačková lanovka zo Skalnatého Plesa do Lomnického sedla. O tom, či bude zariadenie odpojiteľné alebo fixné, ešte nie je rozhodnuté. Odpojiteľný typ by však bol podstatne drahší, nakoľko základy oboch staníc je zložité vybudovať pri daných geologických podmienkach. Taktiež treba brať do úvahy, že terény v Lomnickom sedle nie sú dostatočne ekonomicky zaujímavé.

V tomto prípade nás Igor Rattaj požiadal o uverejnenie anket (zvážte prosím pred účasťou všetky za a proti, neberte do úvahy kapacitu lanovky – berie sa teoretické východisko, obe by mali rovnakú kapacitu).

Rozvoj lyžiarskeho strediska v časti Jamy zatiaľ nie je prioritou a o prípadných nových lanovkách možno uvažovať len v rámci veľmi dlhodobého hľadiska.

Tri nové parkoviská v Lomnici

Nové parkovacie miesta budú pribúdať súčasne s rozvojom strediska. Podstatne rozšírené parkovacie plochy postupne nájdeme pri dolnej stanici 4-kabínky Tatranská Lomnica –Štart. Nové parkoviská vzniknú pri dolnej stanici novej kabínky Tatranská Lomnica (Botanická záhrada) – Štart. Pozemky na záchytné parkovisko má skupina J & T zabezpečené medzi Eurocampom FICC a múzeom TANAP-u.

Na Hrebienku a Jakubkovej lúke nové sedačky

Lyžiarske stredisko v Starom Smokovci bolo výrazne omladené už v roku 2007 rekonštrukciou pozemnej lanovky na Hrebienok. Najbližších investícií sa dočká lokalita Jakubkova lúka.

Pôjde tu o novú odpojiteľnú 4-sedačku, ktorá nahradí dlhší z dvoch súčasných vlekov. Horná stanica sa posunie vyššie a lyžiarsky svah rozšíri, pričom sa na ňom dobuduje zasnežovanie. Rokuje sa i o prepojení tohto strediska so zjazdovkou z Hrebienka pomocou dvoch traverzov. Keďže pri tomto projekte J & T ráta s využitím peňažných prostriedkov z eurofondov, rok realizácie závisí od ich nadobudnutia.

V strednodobom hľadisku môžeme rátať s rozšírením zjazdovky z Hrebienka do Starého Smokovca. V dlhodobom hľadisku prebehne výstavba novej sedačkovej lanovky na Hrebienku – Hornej lúke. Vrcholová stanica novej sedačkovej lanovky bude situovaná nad pásmom lesa do okolia Slavkovskej vyhladky. Súčasťou vrcholovej stanice má byť aj stravovacie zariadenie.

Rozvoj pod Chopkom - presná predstava

V strediskách Jasná a Chopok-juh posledné veľké investície siahajú do roku 2007 (fixná 4-sedačka Doppelmayr na Bielej Púti, nové infocentrum, požičovňa a predajňa športových potrieb).

V tomto roku sa však celý areál pohne výraznejšie dopredu, a to výstavbou novej odpojiteľnej 6-sedačkovej lanovky zo Záhradiek na Priehybu. Táto lanovka sa mala realizovať už v minulom roku, no nestihol sa docieliť investičný plán.

Pri vrchole tejto 6-sedačky sa v ďalších rokoch dobuduje veľká samoobslužná reštaurácia, podobná, aká sa nachádza v Bratislavčanmi obľúbenom rakúskom stredisku Stuhleck.

Počas leta 2010 sa pozornosť upriami predovšetkým na Otupné, kde 4-kabínku Otupné-Brhliská (Tatrapoma 1983) nahradí nová 8-kabínka Doppelmayr. Jej údolná stanica je naprojektovaná na úrovni pošty obce Demänovská Dolina. I tu však realizácia závisí od nadobudnutia finančných prostriedkov z eurofondov.

Súčasne s výstavbou novej lanovky vznikne aj nová zjazdovka na východ od existujúcej modrej zjazdovky Vrbická, ktorá posluží predovšetkým na vyhnutie sa padáku. Samotná Vrbická bude predĺžená až k údolnej stanici 8-kabinky. Taktiež bude odlesnený priestor medzi hotelom Grand, hotelom SNP, údolnou stanicou 4-sedačky Biela Púť a miestnymi komunikáciami. Dosiahne sa tak prepojenie časti Otupné a Biela Púť spodkom.

Nový centrálny dopravný systém v Jasnej

Z Lúčok na Chopok cez Priehybu

Po realizácii nových lanoviek Záhradky – Priehyba a Pošta – Brhliská príde konečne na rad prepojenie Chopka. Pôjde o nový funitel z Priehyby na Chopok, ktorý je už naprojektovaný dodávateľom technológie, firmou Doppelmayr. Funitel je lanovka mimoriadne odolná voči vetru.

Taktiež prebehne presun lyžiarskeho vleku Chopok – sever na trasu Koliesko – Priehyba. Vytvorí sa tak priame spojenie k funitelu pre lyžiarov z Jasnej. Nové zariadenie na Chopok bude dokončené najskôr v roku 2011. Medzi ďalšie projekty po realizácii funitelu patrí:

- Parkovací dom na Lúčkach spolu so všetkým potrebným vybavením. Vyššie do strediska bude prístup len pre ubytovaných hostí.
- Nová odpojiteľná kabínková lanovka (nie funitel) Lúčky – Priehyba.
- Nová sedačková lanovka z Lúčok na traverz Turistická – FIS spolu s novými zjazdovkami.

Na juhu predovšetkým nové zariadenie na Chopok

Jednou z priorít J & T je presunúť časť lyžiarov z Jasnej na Chopok - juh, kde často je nepomerne menej lyžiarov ako na severe. Aby bolo prepojenie na úrovni, je potrebné vybudovať nové lanovky z oboch strán. K funitelu Priehyby tak súčasne pribudne aj nová lanovka z juhu. Pôjde o 6-sedačkovú odpojiteľnú lanovku z Kosodreviny na Chopok, typovo identická s lanovkou Tatranská Lomnica (penzión Horec) – Štart. Zvýšená pozornosť teda bola venovaná na odolnosť voči vetru. Nahradí tak dnes už schátranú odpojiteľnú 2-sedačku (Transporta 1957), lyžiarsky vlek Kosodrevina (Doppelmayr 2002) a lyžiarsky vlek Chopok – juh (Doppelmayr 2006). Z dlhodobého hľadiska je na juhu plánovaný nový centrálny dopravný systém z Krúbovej na Jeleniu lúku s pokračovaním na Chopok. Lyžiarska zjazdovka z Jelenj lúky na Krúpovú bude rozšírená a plne zasnežovaná. Zasnežované tak budú všetky zjazdovky v pásme lesa. Pribudne aj nová sedačková lanovka na mieste súčasného lyžiarskeho vleku Zadné Dereše.

Peter Brňak, Matej Petocz
Prezvané so súhlasom JUDr. P. Brňaka

Dopady krízy na zimnú sezónu 2008/2009

O uplynulej lyžiarskej sezóne 2008/2009 na Slovensku môžeme povedať ako o celku, že bola jednou z najhorších. Týka sa to návštevnosti najmä najväčších päť-, štvor- a niektorých 3-hviezdičkových stredísk.

Spôsobilo to niekoľko faktorov, ktoré sa zbehlí do jedného časového obdobia súčasne. Začiatok zimy bol poznačený teplým počasím, ktoré v mnohých strediskách znemožňovalo včas začať s technickým zasnežovaním, v dôsledku čoho viaceré strediská začali prevádzku až počas vianočných sviatkov. To však nebolo hlavným dôvodom, že uplynulá zimná sezóna nedopadla na Slovensku dobre.

Ďalším dôvodom bez udávania poradia dôležitosti bola oveľa nižšia návštevnosť stredísk najmä zo strany zahraničných návštevníkov. Strediská, ktoré mávali v minulosti výraznú návštevnosť klientov z Čiech,

Poľska a Maďarska, mali obrovský pokles tejto klientely najmä z veľkého poklesu ich meny voči euru, ktoré začalo na Slovensku platiť od 1. januára 2009.

Mnohé strediská, ktoré boli viazané aj na klientelu lyžiarov z Ruska, pocítili výrazné zníženie ich návštevnosti. Rakúsko urobilo veľké gesto zliav pre návštevníkov z Ruska a touroperátori to naplno využili, takže ruskí turisti, ktorí na Slovensku v predchádzajúcich sezónach lyžovali, odišli do Rakúska.

Finančná kríza a obavy zo straty zamestnania ovplyvnili aj návštevnosť stredísk domácimi lyžiarimi. Na základe týchto dôvodov došlo k veľkému poklesu obratu v zimnej sezóne 2008/2009, ktorý dosiahol v niektorých strediskách až 30 %. Zväz hotelov a reštaurácií SR potvrdzuje rovnaké dôvody a objemy poklesu návštevnosti v zimnej sezóne ako prevádzkovatelia lanoviek a vlekov. Je to logické, nakoľko všetci prevádz-

TECHMONT

tel./fax: +421 52 772 21 26
www.techmont.sk

Helicopter
Company

Mi-8
(nosnosť 3000kg)

MD 530F
(nosnosť 900 kg)

postavených viac ako 100 lyžiarských zariadení v SR, ČR, BG, PL, SLO

kovatelia hotelov a reštaurácií v horských oblastiach sú v zime bytostne naviazaní na zimný produkt – a tým je lyžovanie.

Práve z iniciatívy Zväzu hotelov a reštaurácií SR sa 22. apríla 2009 v Bratislave uskutočnilo stretnutie zástupcov ťažiskových zväzov a združení zastupujúcich podnikateľov v cestovnom ruchu spojené s tlačovou besedou. Na podujatí sa zúčastnili predstavitelia Zväzu obchodu a cestovného ruchu, Slovenskej asociácie cestovných kancelárií, Zväzu hotelov a reštaurácií SR a Záujmového združenia LAVEX. Témou stretnutia bol dopad ekonomickej krízy na oblasť podnikania v cestovnom ruchu a požiadavky na vládu pri riešení týchto dopadov.

Na stretnutí odznelo mnoho konkrétnych faktov z vývoja cestovného ruchu na Slovensku v posledných rokoch:

- Cestovný ruch na Slovensku z roka na rok dosahoval stále lepšie hospodárske výsledky. Napríklad v roku 2005 si do kolónky tržby mohol vpísať sumu 35 mld. Sk, o rok neskôr takmer 42 mld. Sk, v roku 2007 to už bolo 43 mld. Sk a v roku 2008 až 44,6 mld. Sk. Štát získal na zinkasovanej dani z pridanej hodnoty každý rok od 7 do 8,5 mld. Sk.
- Zvyšoval sa aj počet zahraničných návštevníkov – v roku 1997 pricestovalo zo zahraničia 814 138 návštevníkov s 2 836 061 prenocovaniami. V roku 2004 počet zahraničných návštevníkov bol už 1 401 089 s 4 067 995 prenocovaniami a v roku 2008 návštevníci dosiahli číslo 1 766 529, prenocovania 5 261 476.

A to všetko napriek tomu, že cestovný ruch nedostával ani zlomok toho, čo mu každá nová vláda vždy pred voľbami alebo tesne po voľbách sľubovala. Cestovný ruch sa mal stať jednou zo štátnych priorit, pretože na 100 % využíva domáce zdroje – prírodu, ľudí, tu vypestované plodiny a vyrobené potraviny i ďalšie produkty a služby.

- Práve pre túto prepojenosť sa odhaduje, že dáva zárobok približne 450 000 ľudí v nadväzujúcich odvetviach slovenskej ekonomiky.

- Vychádzajme z faktu, že v hoteloch a reštauráciách na Slovensku pracuje viac ako 50 tisíc zamestnancov. Ak sa situácia nebude riešiť, o zamestnanie by mohlo prísť 12 až 16 tisíc pracovníkov, o ktorých sa bude musieť postarať štát vyplácaním podpory v nezamestnanosti.

- Cestovný ruch so svojimi potrebami zapája 8,5 krát viac pracovníkov ostatnej ekonomiky, než sám priamo zamestnáva. Pri rovnakom percente prepustených zamestnancov v nadväzujúcich odvetviach príde o prácu od 106 do 140 tisíc ďalších pracovníkov.

Zväz hotelov a reštaurácií SR na uvedenom stretnutí prítomných oboznámil s návrhmi riešení, ktoré boli schválené na valnom zhromaždení členov a zaslali ich vláde Slovenskej republiky prostredníctvom ministra hospodárstva SR:

1. Znížiť daň z pridanej hodnoty za ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby na úroveň štátov, ktoré sú pre slovenský cestovný ruch najvýznamnejšou konkurenciou, t. j. na 10 %;
2. Znížiť odvodové povinnosti zamestnávateľov v cestovnom ruchu o 5,2 %, t. j. na 30 %;
3. Zaviest' podporné opatrenia k udržaniu zamestnanosti úpravami v Zákonníku práce;
4. Významne podporiť rozvoj návštevnosti Slovenska prostredníctvom aktivít SACR a koordinovaných aktivít Ministerstva zahraničných vecí SR a Ministerstva kultúry SR;
5. Aktívne podporiť rozvoj domáceho cestovného ruchu uvedením rekreačných poukážok do praxe tretinovou finančnou spoluúčastou zamestnanca, zamestnávateľa a štátu;
6. Legislatívne upraviť možnosti kooperácie a koordinácie aktivít cestovného ruchu v lokalite a v regiónoch prijatím zákona o združeních cestovného ruchu a o ich financovaní.

Za Záujmové združenie Lanovky a vleky na Slovensku – LAVEX sa podujatia zúčastnil jeho predseda Ing. Ján Gavalier, ktorý okrem iného uviedol:

...Hlavným produktom zimného cestovného ruchu na Slovensku je lyžovanie a s ním spojené služby. Pokiaľ tento produkt nebude dostatočne rozvinutý a nebude ponúkať služby, pre ktoré má Slovensko najlepšie podmienky z krajín V4, potom aj ostatné subjekty cestovného ruchu, ako sú hotely, penzióny, reštaurácie, cestovné kancelárie a pod. budú pociťovať nedostatok klientely a návštevnosti zariadení.

Cestovný ruch rieši socio-ekonomické

otázky regiónov, zamestnanosť, a tým v konečnom dôsledku aj tvorbu HDP štátu z cestovného ruchu, ktorého percento je v porovnaní s krajinami V4 a ďalšími krajinami EÚ veľmi nízke. Ak má byť cestovný ruch jednou z priorit rozvoja Slovenska, musí sa mu pomôcť, musí sa naštartovať. Robili to aj rozvinuté krajiny EÚ – v oblasti zimného cestovného ruchu Francúzsko, Rakúsko, Taliansko, Švajčiarsko. Treba, aby sme to urobili aj my!...

Návrhy na opatrenia adresované vláde by bolo treba, a to nielen z hľadiska lyžiarskych stredísk, ešte doplniť o opatrenia:

- Vytvoriť legislatívu v oblasti cestovného ruchu, ktorá by transparentným spôsobom riešila finančné toky z cestovného ruchu do obcí a regiónov, aby tieto zostávali a boli použité v obci a regióne na ďalší rozvoj a budovanie infraštruktúry cestovného ruchu a služieb;

- Riešiť obmedzenia v súčasnej legislatíve, pokiaľ ide o ochranu prírody tak, aby mohol byť trvalo udržateľný rozvoj zimného cestovného ruchu. Týka sa to takmer všetkých najvýznamnejších stredísk poskytujúcich služby zimného cestovného ruchu na Slovensku.

Či predložené návrhy na opatrenia získajú aj priaznivú odozvu zo strany vlády, ukáže čas. Verme, že konečne aj na najvyšších miestach pochopia, že cestovný ruch, ako dlho zanedbávané odvetvie slovenskej ekonomiky, si zaslúži pozornosť zo strany kompetentných a dostane požadovanú pomocnú ruku!

-red.-

ZUSAMMENFASSUNG

Der Verlauf der vergangenen Skisaison und die Besucherzahl der Skizentren in der Slowakei in Hinsicht auf die Wirtschaftskrise und Verbesserungsvorschläge.

SUMMARY

The course of the past ski season and the visitor number in the ski resorts in Slovakia with regard to the economy crisis and suggestions for improvement.

Predám lyžiarsky vlek

Tatrapoma PFP 225 m, rok výroby 2005, používaný 1 sezónu vo výbornom stave.

Prepravná kapacita 700 os./ h výkon pohonu 11 kW, smer pohybu ľavý, traťové podpory 4, závesy 38, lano 12 mm.

Plus informačné tabule a servisné náradie.

Cena dohodou.

Kontakt: 0903 639 878

vlek@sportareal.sk

Foto: P. Lovás

Boli ste úspešní so žiadosťou o NFP?

Vo štvrtom štvrtroku roku 2008, presnejšie v dňoch 13. októbra 2008 a 9. decembra 2008, výberová komisia schvaľovala žiadosti o pridelenie NFP (nenávratný finančný prostriedok) v rámci výzvy

kód KaHR-31 SP-0801 a kód KaHR-31DM-0801 v oblasti cestovného ruchu. Pre informovanosť čitateľov prinášame zoznam úspešných žiadateľov.

Zoznam žiadateľov, ktorých žiadosti o NFP schválila výberová komisia 13. októbra 2008

Názov žiadateľa	Názov projektu	Miesto realizácie projektu	Výška schváleného NFP (v SKK)
EZEX, s.r.o.	Zvýšenie konkurencieschopnosti hotela Ambassador jeho modernizáciou a komplexnosťou poskytovaných služieb	Košický kraj	18 345 926,00
HARMANIAK, spol. s.r.o.	Výstavba a interiérové vybavenie Penziónu Králiky s poskytovaním ubytovacích, reštauračných a doplnkových služieb	Banskobystrický kraj	13 075 751,00
TENIS CENTRUM, s.r.o.	Modernizácia Hotela Tenis	Banskobystrický kraj	65 974 469,62
Hotely a penzióny, a.s.	Prístavba wellness centra a prestavba Hotela Bystrá	Banskobystrický kraj	114 255 761,10
OCEAN TOUR, s.r.o.	City Hotel – rekonštrukcia hotela	Košický kraj	46 949 998,47
1.Tatranská, a.s.	Zlepšenie služieb pre zákazníkov v stredisku cestovného ruchu Park Snow Vysoké Tatry	Prešovský kraj	158 952 389,47
Crystal, s.r.o.	Hotel Biele Vody – prístavba bazénovej časti	Banskobystrický kraj	18 064 746,00
THERMALPARK, s.r.o.	Aquapark Novolandia	Banskobystrický kraj	180 756 000,00
Elevation, s.r.o.	Rekonštrukcia hotela Sliezsky dom	Prešovský kraj	161 081 333,26
ŠOVAR, s.r.o.	Aquapark Delňa	Prešovský kraj	129 523 457,35
WEBIS, s.r.o.	Vybudovanie komplexného strediska CR Chopok – západ	Žilinský kraj	180 756 000,00
G. L.HOTELY, a.s.	BUSINESS CENTER HOTELA POĽANA	Banskobystrický kraj	179 444 289,00
IMMOBAU, s.r.o.	Modernizácia lyžiarskeho strediska Ski Jezersko Bachledova dolina	Prešovský kraj	124 186 052,43
DODDY, spol. s.r.o.	RELAX CENTRUM Hodruša-Hámre	Banskobystrický kraj	180 756 000,00
VIP travel, spol. s.r.o.	Dobudovanie komplexného strediska CR v Starom Smokovci s celoročným využitím a kvalitnými službami	Prešovský kraj	82 734 475,00
SKI LIFT, s.r.o.	Modernizácia a dostavba lyžiarskeho areálu SKI Králiky	Banskobystrický kraj	111 313 419,62
MUDr. Juraj Sninský – VIVATEX ŠPORT	Výstavba kongresového centra hotela Dixon	Banskobystrický kraj	133 946 528,65
HVT, s.r.o.	Prestavba Hotela Mineral Dudince	Banskobystrický kraj	143 074 273,30
TERMAL DS, s.r.o.	Prestavba, vitalizácia a inovácia termálneho kúpaliska Prameň Dolná Strehová	Banskobystrický kraj	155 975 865,00
THERMO – AQUA, s.r.o.	Rekreačný komplex Zabiedovo – nové dimenzie	Žilinský kraj	102 606 512,52
Magnólia, a.s.	Rast konkurencieschopnosti spoločnosti Magnólia, a.s., modernizáciou hotela Magnólia v Piešťanoch	Trnavský kraj	82 948 941,06
DOMICA KOMPLEX, s.r.o.	Rekreačno-oddychový areál Domicia	Košický kraj	19 998 979,89
Bjorson group, s.r.o.	Hotel Bjorson ***	Žilinský kraj	94 999 924,50

Zoznam žiadateľov, ktorých žiadosti výberová komisia schválila do zásobníka projektov 13. októbra 2008 v rámci výzvy kód KaHR-31SP-0801

Názov žiadateľa	Názov projektu	Miesto realizácie projektu	Výška schváleného NFP (v SKK)
BBF elektro, s.r.o.	Nová kvalita v poskytovaní celoročných služieb v rekr. stredisku Úsmev, Poráčska dolina	Košický kraj	32 953 366,16
OMOSS, spol. s.r.o.	Stavebné úpravy, nadstavba a prístavba hotela Radar v Nižnej pre dobudovanie komplexných služieb	Žilinský kraj	58 090 391,42
General Administration	Hotel KARAT – Vyšné Ružbachy	Prešovský kraj	180 756 000,00
Zámok VÍGLAŠ, s.r.o.	Zámok Vígľaš	Banskobystrický kraj	180 742 147,76
I+P Slovakia, a.s.	Rekonštrukcia kaštieľa v Oponiciach	Nitriansky kraj	93 527 388,05
HOTEL PARTIZÁN, s.r.o.	Hotel Partizán Tále, modernizácia, dostavba a stavebné úpravy 2., 3., 4., 5. etapa	Banskobystrický kraj	103 300.638,95

Zoznam žiadateľov, ktorých žiadosti výberová komisia schválila 9. decembra 2008 v rámci výzvy kód KaHR-31DM-0801

Názov žiadateľa	Názov projektu	Výška schváleného NFP
PIENSPOL TRAVEL, s.r.o.	Prístavba Penziónu Pltník	5 655 430,23
Róbert Vavrek – RMG	Rekonštrukcia, modernizácia a dobudovanie existujúceho turistického objektu SKORUŠINA	5 925 338,73
Kontakt M, s.r.o.	Hotel Kontakt*** Stará Lesná – zvýšenie konkurencieschopnosti rozšírením služieb so zameraním na letnú sezónu	5 773 953,67
Ing. Siták Ľubomír	Zvýšenie konkurencieschopnosti hotela Čierny orol - objektu NKP prostredníctvom jeho rekonštrukcie a modernizácie	4 471 328,43
JUDr. Vladimír Urblík VALIGA O.S.S.	Zvýšenie konkurencieschopnosti strediska SKI Krahule rozšírením ubytovacích kapacít zariadenia Stred Európy	6 024 104,9
Kúpele Nimnica, a.s.	Modernizácia objektov Kúpele Nimnica	6 000 000,00
Welcome, spol. s.r.o.	Rozšírenie služieb, modernizácia a zefektívnenie prevádzky Tatra Hotela	6 064 525,96
PARTNER PROGRESS, s.r.o.	Obnova a rekonštrukcia kaštieľa Burg	6 069 000,00
HOTEL SLOVAN SERVIS, s.r.o.	Rozšírenie služieb a zariadení Hotela Slovan v Lučenci	1 998 208,60
STOFING, spol. s.r.o.	Modernizácia a dostavba hotela STOFING	6 042 208,60
Otto Hauer	Horský hotel Bernardín – perla turizmu v geografickom strede Slovenska	6 024 819,94
František Laurenčík LA205	Penzión Lykovec v obci Muráň	5 138 784,70
CHRYSSO cassoviensis, s.r.o.	Rekonštrukcia a modernizácia Penziónu CHRYSSO	5 999 686,40
AQUA SLEEP, s.r.o.	Rozšírenie penziónu AQUA SLEEP, Veľký Meder	6 043 250,00
Janka a Juraj Gantner, s.r.o.	Rekonštrukcia, modernizácia a zavedenie nových služieb v cestovnom ruchu Hotela Club v Kežmarku	5 716 433,37
Miroslav Berky	WELNESS RELAX CENTRUM	6 069 000,00
4 SPORT, s.r.o.	Projekt výstavby multifunkčnej plochy k bowlingu pri trati	5 893 146,40
Ing. Jozef Válek – ENERGY PRO	Penzión pri Trojičke	5 916 213,76
MAX, s.r.o. Vranov n.T.	Vybavenie prevádzok požičovne malých vodných plavidiel na Domaši	2 083 757,00
Ing Anton Titko AN TI	Rekonštrukcia rekreačno športového zariadenia Sĺňava Zemplínska Šírava	5 977 642,26
Ing. Vladimír Vlačuška – LEDEX	Rekonštrukčný projekt rekreačnej chaty Nadka – nadstavba, prestavba	6 068 908,05
REMONTA, spol. s.r.o.	Vybudovanie ubytovacieho zariadenia s celoročným využitím na Látkach	4 066 084,63
BAMAX plus, s.r.o.	Wellness centrum pre Hotel Alfa, Nová Dubnica	6 050 000,00
Ing. Jaroslav Žaludek LIGNUM	Rekonštrukcia a modernizácia hotela Moravec Café	5 551 328,03
Majerovský kaštieľ, s.r.o.	Obnova kultúrneho dedičstva – Majerovský kaštieľ	5 580 592,08

Poznámka: Projekty v zozname sú zaradené na základe pridelených registračných kódov.

Upozornenie. Žiadosti o NFP boli uvedeným žiadateľom schválené Výberovou komisiou, čo však neznamená, že boli uzatvorené zmluvy o NFP. Zoznam zmluvne viazaných žiadateľov bude zverejnený na internete po podpise zmlúv o poskytnutí NFP s úspešnými žiadateľmi.

Redakcii sa do termínu uzávierky nepodarilo získať informácie o celkovom počte podaných žiadostí, ani o dôvodoch, resp. najčastejších nedostatkoch, pre ktoré boli mnohé projekty neúspešné. Výberová komisia bude tieto fakty vyhodnocovať až po určitom časovom období.

Zimná sezóna a úrazovosť na lyžiarskych svahoch

Otom, aká bola uplynulá zimná sezóna z pohľadu úrazovosti v našich zimných strediskách, sme sa pozhovárali s náčelníkom Dobrovoľného zboru Tatranskej horskej služby Paedr. JAROSLAVOM ŠVORCOM.

● Od 1. januára 2003 je v účinnosti zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe, ktorý upravuje aj otázky bezpečnosti na lyžiarskych tratiach. Ako hodnotíte prístup prevádzkovateľov lyžiarskych tratí najmä v oblasti Vysokých Tatier k plneniu povinností, ktoré vyplývajú z predmetného zákona?

Podľa môjho názoru zákon č. 544/2002 o HZS nerieši, ale len proklamuje povinnosti prevádzkovateľa, aj to len veľmi všeobecne. Vymedzenie povinností prevádzkovateľa lyžiarskeho strediska jedným paragrafom je nedostatočné. V zákone nie sú dostatočne rozpracované konkrétne povinnosti prevádzkovateľov. Je potom na nich, ako si svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona vysvetlia. Ak je niečo stanovené zákonom, musí to mať jednotnú a všeobecnú platnosť.

V minulosti tu bola snaha vymedziť tieto povinnosti v navrhovanom Zákone o bezpečnosti v horách a v lyžiarskych

strediskách, avšak tento návrh zákona – podľa mňa nepotrebného – napokon nezrel svetlo sveta. Navyše, prečo sa zákon č. 544/2002 zaoberá iba prevádzkovateľmi lyžiarskych tratí, keď vieme, že existuje množstvo iných aktivít, aj priamo v lyžiarskych strediskách, ktorých iniciátori nie sú zákonom absolútne nijako zaviazaní, hoci aj pri vykonávaní týchto aktivít hrozí riziko úrazu. Napríklad jazdy na kolobežkách, sánkarské dráhy zimné, ale i letné, rôzne druhy tubingov, jazdy na gumených raftoch po svahu, jazdy na skútroch, lezenie na ľadových vežiach a podobne. Môžeme uviesť konkrétne prípady, keď práve pri týchto aktivitách došlo k veľmi vážnym, ba aj život ohrozujúcim úrazom. Podľa mňa tu chýba záväzná norma, ktorou by mohol byť aj opätovne iniciovaný zákon o bezpečnosti v horách.

● **Ešte na začiatku lyžiarskej sezóny sa v lyžiarskych strediskách stali na lyžiarskych tratiach tri smrteľné úrazy – v Jasnej, v Liptovskom Hrádku a na Skalnatom Plese napriek tomu, že trate neboli preplnené, skôr naopak. Čo si myslíte o správaní sa niektorých návštevníkov, ktorí ohrozujú svoj život, ale často aj život iných? Ako by sa takéto správanie dalo u nás eliminovať?**

Lyžovanie je dynamický šport a asi zostane len zbožným želaním, aby sa pri ňom nestávali úrazy. Tie boli a aj budú. Prírodné, nemožno len tak obísť ťažké i tieto spomínané smrteľné úrazy. Nemám o nich podrobné vedomosti a nepoznám okolnosti, za akých sa stali, ale zrejme tu došlo k zhode nešťastných náhod. Ani najlepšia norma nezabráni úplne vzniku úrazov – je treba tieto prípady dôkladne vyšetriť a určiť, kde sa stala chyba. Ale moje skúsenosti so správaním sa mnohých návštevníkov lyžiarskych stredísk sú také, že je len otázkou času, kedy sa stane niečo podobné. Alkohol, arogantná až bezočivá jazda na lyžiach sa objavujú stále častejšie. Aj tu sa veľmi žiada, aby boli jasnejšie stanovené aj povinnosti návštevníka – či už lyžiarskeho strediska alebo iného zariadenia, a to aj vrátane prípadných sankcií. Nie je predsa možné, aby slušní a ohľaduplní návštevníci doplácali na tých, ktorí sa nevedia vpratať do kože. Objavili sa dokonca úvahy o nevyhnutnosti vzniku lyžiarskej polície. Nie som zástanca toho, aby po svahu behali uniformovaní strážcovia zákona, ale ako eliminovať mnohých bezočivcov?

Vidím tu jednoznačne možnosť, aby

prevádzkovateľ, resp. ten, kto na lyžiarskej trati dbá o bezpečnosť návštevníkov, (hliadky horskej či lyžiarskej služby) mal jasnejšie a, najmä, širšie kompetencie, ktoré by mu umožnili aj represívne zasiahnuť. Opäť tu vzniká potreba už spomínaného zákona o bezpečnosti v horách. Treba si uvedomiť, že vzájomná zrážka lyžiarov vo vysokej rýchlosti, prípadne ich náraz do prekážky, môže mať následky porovnateľné s následkami dopravnej nehody. Boli sme napokon svedkami takejto tragickej nehody aj v zahraničí, kde majú veľmi dobre premyslený systém organizácie činnosti na svahoch.

● **Podľa zákona o Horskej záchrannéj službe dozor nad dodržiavaním povinností, stanovených týmto zákonom vykonáva obvodný úrad. Podľa našich informácií bolo doteraz v marci t. r. kontrolované jedno lyžiarske stredisko a pre ďalšiu sezónu sa pripravuje aj plošná kontrola lyžiarskych stredísk na Slovensku. Kontrolnú činnosť by ale mali vykonávať odborné zdatné osoby. Ako by ste navrhovali postupovať v tejto veci?**

Neviem si v praxi predstaviť, ako budú úradníci obvodných úradov vykonávať kontrolu priamo v teréne. Bez toho, aby som sa ich dotkol, si myslím, že ten, kto má takúto kontrolu vykonávať, musí disponovať viacerými, veľmi špecifickými schopnosťami. Posúdiť napríklad, či príslušná jazdovka je vzhľadom na svoju náročnosť správne zaradená do kategórie podľa náročnosti je veľmi zložitá aj pre skúseného a veci znalého odborníka a neviem, či takýmito obvodné úrady disponujú. Rovnako posúdiť správnosť značenia, bezpečnostné opatrenia či napríklad stav upravenosti trate, je veľmi ťažké. Som skôr za vytvorenie špecializovanej odbornej komisie, ktorá by priebežne delegovala svojich členov na príslušné ohliadky či kontroly. Ale myslím si, že je v záujme každého prevádzkovateľa vytvárať čo najlepšie a najbezpečnejšie podmienky pre návštevníkov. A zrejme najobjektívnejšou kontrolou príslušného strediska bude jeho návštevnosť. Aj návštevníci by mohli a aj mali vychádzať s iniciatívou a svoje názory a postrehy – či už pozitívne alebo negatívne – adresovať príslušnému orgánu. Vidím tu najlogickejšiu parketu pre ZZ LAVEX, ktoré by mohlo takéto niečo vytvoriť. Opäť je to ale potrebné dotiahnuť legislatívne, aby prípadná vzniknutá komisia mala patričné právomoci a páky.

● **Môžete uviesť informáciu o priebehu uplynulej sezóny z hľadiska úrazovosti?**

Tohtoročná lyžiarska sezóna sa podpísala – a to tentoraz v dobrom – aj pod úrazovosťou. Od jej začiatku do konca marca sme na svahoch, kde vykonávame služby, evidovali celkom 301 zásahov, kým v predchádzajúcej sezóne to bolo za rovnaké obdobie 472 zásahov. Úrazovosť teda poklesla o 36 %, čo je pozitívne. Je to však len veľmi relatívne hodnotenie, pretože možno rovnakým číslom poklesla aj návštevnosť, čím je úrazovosť – vzhľadom na počet návštevníkov – možno rovnaká, ak nie vyššia. Celkovú štatistiku budeme poznať až po konečnom dôkladnom vyhodnotení celej sezóny.

Vieme však, že charakter úrazov sa podstatne nemenil – okrem ľahkých úrazov nenáročných na zásah i ošetrovanie (drobné odreniny, rezné rany, pomliaždeniny), najväčší počet predstavujú typické lyžiarske úrazy – poranenia kĺbov, najmä kolenných a ramenných spojených so zvýšenou bolesťou a neschopnosťou ďalšieho pohybu. V týchto prípadoch bol potrebný zvoz postihnutého na saniach a transport na odborné vyšetrenie do zdravotníckeho zariadenia. Zaznamenali sme aj veľa zlomenín, najmä predkolenia a predlaktia.

Po tejto sezóne môžeme zovšeobecniť fakt, že typickým úrazom snoubordistov sú poranenia zápästia, menej sa u snoubordistov vyskytli poranenia dolných končatín. Vo viacerých prípadoch boli aj veľmi ťažké úrazy – zlomeniny stehenných kostí, rebier, poranenia chrčtice, úrazy hlavy spojené s otrasom mozgu či dokonca bezvedomím. Riešili sme to úzkou spoluprácou s pozemnou i leteckou záchrannou službou. Boli aj kurióznějšíe zásahy, napríklad ošetrovanie lyžiarky, ktorá sa obarila horúcim čajom, úraz spôsobený pohryznutím psom či ošetrovanie hotelového hosťa, ktorý pri biliarde v hotelovej hale zakopol o nohu stola a zlomil si prst na nohe. Nevyhli sa nám ani transporty lyžiarov, ktorí ťažisko svojej lyžovačky premiestnili do alkoholu a neboli schopní zísť zo svahu, ale aj lyžiarov, ktorí precenili sily a báli sa svah zlyžovať.

-red-

ZUSAMMENFASSUNG

Ein Gespräch mit dem Vorsteher des Freiwilligenkorps des Tatra-Bergdienstes, Dr. Jaroslav Švorc über Unfälle auf Skipisten in der Wintersaison 2008/2009 in der Slowakei.

SUMMARY

Interview with the head of the volunteer corps of the Tatra Mountain Service, Dr. Jaroslav Švorc about accidents on the pistes in the winter season 2008/2009 in Slovakia.

Doterajšia štatistika v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúcej sezóny:

Druh úrazu	Sezóna 2007/2008	Sezóna 2008/2009	Porovnanie a rozdiel
Ľahký	177	97	- 80, t. j. pokles o 46 %
Stredný	151	127	- 24, t. j. pokles o 16 %
Ťažký	132	69	- 63, t. j. pokles o 47 %
Iný zásah	12	8	- 4, t. j. pokles o 33 %
Spolu	472	301	- 171, t. j. pokles o 36 %

Zo života našich stredísk

Lyžiarske stredisko Litmanová

Dnes našim čitateľom chceme predstaviť lyžiarske stredisko, ktoré sa nachádza v krásnej oblasti Pienin v severovýchodnom kúte Slovenska. Je to lyžiarske stredisko Fakľovka Litmanová. Už samotný príchod do obce Litmanová a do strediska očarí a zaujme každého návštevníka. Stredisko prevádzkuje Skicomp Fakľovka Litmanová, s. r. o., ktorej ako riaditeľ šéfuje LUBOMÍR CINTULA, pôsobiaci v stredisku od r. 2004. Práve s ním sme sa pohovárili o vzniku strediska, jeho súčasnej vybavenosti a návštevnosti a o budúcom plánovanom rozvoji. A tu sú jeho slová:

Základom lyžovania v Litmanovej bolo bežecké lyžovanie. Boli tu veľmi dobré bežecké družstvá, ktoré viedol Michal Vislocký. Postupne to pokračovalo tým, že sa dala dokopy partia nadšencov lyžovania – Mišo Vislocký, Igor Fabián zo Starej Ľubovne a ďalší, ktorí v roku 1996 položili základ pre lyžiarske stredisko. Prvý vlek v stredisku bola Tatrapoma H 60, potom pribudol vlek Tatrapoma H 130 a stredisko sa postupne rozvíjalo až na súčasný počet 5 lyžiarskych vlekov. V súčasnosti tu máme v prevádzke 5 lyžiarskych vlekov v celkovej dĺžke 2 200 m, 5 lyžiarskych zjazdoviek s technickým zasnežovaním a ak sú dobré podmienky v prírodnom snehu, pripravujeme aj ďalšie zjazdovky, takže celá dĺžka tratí je 3,3 km. Zasnežovacie zariadenie máme z firmy TechnoAlpin a na úpravu svahu máme SPV Kässboher. Pokiaľ ide o polohu strediska, vjazd do strediska je v nadmorskej výške 667 m, najvyššia stanica lyžiarskeho vleku je vo výške 900 m, odkiaľ je aj vynikajúci výhľad na celú okolitú prírodnú scenériu.

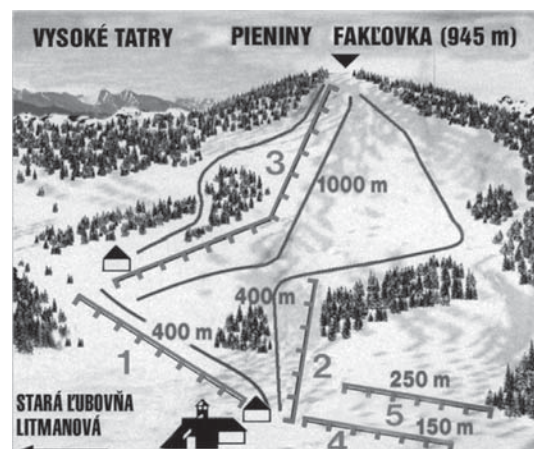
Hlavným lákadlom pre lyžiarov do strediska je najdlhšia zjazdovka, ktorá sa nazýva Fakľovka, meria 900 m a má šírku 100 m. Je najvyhládavanejšia pre rodinné lyžovanie. Vedľa nej je zasnežený pás, ktorý využívajú snoubordisti a freerideri. Doteraz sme tu mali dosť dobré podmienky prírodného snehu, takže to návštevníci naplno využívali. Lyžiarska sezóna sa u nás spravidla začína od vianočných sviatkov a končí koncom marca, ak nám prajú poveternostné podmienky, začíname aj skôr.

● Keďže stredisko navštevujú lyžiari i snoubordisti, ako hodnotíte správanie sa oboch skupín navzájom? Nestáva sa, že si navzájom prekážajú na zjazdovke? Často sa stáva, že lyžiari si sťažujú, že snoubordisti ničia zjazdovku, pretože lyžovanie na lyžiach a na snouborde má svoje odlišnosti.

■ Lubomír Cintula, riaditeľ strediska

Prírodzene, počet snoubordistov sa stále zvyšuje, dnešnú mládež viac láka adrenalinovejší snoubord. Objavujú sa diskusie jednej skupiny proti druhej, ale my sa to snažíme sklbiť, pretože všetci sú milovníci bieleho športu, všetci sú naši zákazníci, naši hostia. Na hore Fakľovka, kde je voľný priestor s prírodným snehom, si snoubordisti prídu na svoje, veľmi radi si tam vychutnávajú svoje jazdy, a tým sa nedostávajú do

konfliktu, stretu s lyžiarmi, ktorí jazdia po upravených zjazdovkách. V minulom roku sme sa už zamýšľali nad tým, ako vyjsť snoubordistom v ústrety a pripravili sme im väčší skok, stretlo sa to s ohlasom, takže chceme sa ďalej snažiť rozvíjať možnosti pre snoubordistov aj ďalej. Vždy je to najlepšie, keď si každý podľa záľuby vyberie to svoje a odchádza zo strediska spokojný.

● Aká je priemerná návštevnosť vášho strediska, odkiaľ k vám klientela prichádza a akej výkonnostnej triedy?

My sa snažíme predovšetkým byť strediskom rodinného typu, snažíme sa udržiavať si stále rovnakú kvalitu, aby ľudia, ktorí nás raz navštívia, odchádzali od nás spokojní a opäť sa vracali. Väčšinou je to domáca klientela, chodia sem, prírodzene, aj Poliaci, sme pre nich blíz-

Foto: SKI COMP

■ Vstup do lyžiarskeho strediska Litmanová

■ **Zasnežené svahy ponúkajú všetkým lyžiárom dobré podmienky**

ko, ale napríklad maďarskí návštevníci tvoria malé percento, pretože neposkytujeme ubytovanie hotelového typu, ktoré väčšinou požadujú.

● **Akými formami zabezpečujete marketing a ako propagujete stredisko doma i v zahraničí pre získanie klientely?**

Čo sa týka marketingu, spolupracujeme s firmou Sitour, sme uvádzaní na ich stránkach, sme v snehových správach v televízii. V kategorizácii sme získali 3 hviezdičky, čo uvádzame aj v našich propagačných materiáloch.

● **Veľmi dôležitá pre lyžiarske strediska je aj otázka bezpečnosti pre návštevníkov strediska, ktorá mu dáva istý punc spoľahlivosti. Zo zákona vyplýva pre prevádzkovateľov povinnosť zabezpečiť, aby lyžiarske trate boli vyznačené aj z hľadiska náročnosti, aby lyžiari vedeli, či ide o trať ľahkú, strednú alebo ťažkú, ďalej je to ochrana lyžiara pred možným nárazom do rôznych prekážok, poskytnutie prvej pomoci pri prípadnom úraze a pod. Ako je to vo vašom stredisku zabezpečené?**

Na bezpečnosť lyžiarov dbáme v najvyššej miere. Na podperách vlekov sú pripevnené ochranné matrace v reflexných farbách, počas zasnežovania sú označené aj delá, sú na nich oplôtky a v prípade, že zjazdovka je už v prevádzke a ešte dosnežujeme, tak sa delá snažíme umiestňovať tak, aby boli na

takom mieste, kde nemôže prísť k stretnutiu s lyžiarmi.

Pokiaľ ide o úrazy, našťastie sme ich nemali veľa, ani žiadne ťažšie. Určite na tom majú podiel aj naše snehové podmienky, keďže máme dosť kvalitný sneh a nemáme zľadovatené plochy, tým je aj znížená možnosť úrazov. Čo sa týka odbornej zdravotnej pomoci, máme v stredisku lekára, ktorý je vždy pripravený poskytnúť pomoc, na odvoz zraneného máme k dispozícii zvozné sany, pracovníci vlekov sú vyškolení na prevoz zraneného, k dispozícii sú aj

■ **Tradičný karneval je súčasťou diania v stredisku**

snežné skútre. Ak už príde k nejakému komplikovanejšiemu úrazu, kde treba odvoz do nemocnice, voláme rýchlu zdravotnú službu zo Starej Ľubovne, ktorá príde do strediska do 10 minút.

Ak už hovoríme o bezpečnosti, máme skúsenosť, že niektorí lyžiari nevedia pochopiť, ak horný vlek, tzv. Fakľovku, odstavíme z prevádzky. Je tam jeden úsek – komín na zjazdovke, kde bývajú silné vetry. Keď vidíme, že kotvy už nie sú v svojej polohe a mohlo by to byť nebezpečné, vtedy sa snažíme vlek odstaviť. Ale niektorí lyžiari nechcú pochopiť, že to nerobíme, aby sme šetrili elektrickú energiu, čo nám zvyknú vyčítať, ale pre ich bezpečnosť. My predsa chceme, aby od nás odchádzali zdraví a vracali sa k nám znova.

● **Robievate počas sezóny aj nejaké podujatia, preteky, zábavné akcie pre deti i dospelých, ktoré tiež pomáhajú propagácii strediska?**

Takéto akcie, prirodzene, nemôžu v stredisku chýbať. Každoročne organizujeme preteky v zjazdovom lyžovaní o Pohár starostu obce Litmanová. Zdôrazňujem, čo som už na začiatku rozhovoru povedal, že my sme a chceme zostať strediskom rodinným, pre celé rodiny. Preto aj tieto preteky nie sú na nejakej špičkovej úrovni. Sú to preteky pre lyžiarov, ktorí z vlastného záujmu si chcú odjazdiť slalom medzi bránkami, overiť si svoje lyžiarske schopnosti, porovnať sa s priateľmi, a tým sa aj zabaviť. V tomto roku sa konal už 11. ročník, berieme to ako formu odmeny zákazníkom, ktorí nás počas sezóny navštevujú.

Druhým pravidelným podujatím je karneval na lyžiach, ktorý už tiež má svoju tradíciu. V tomto roku sa ho zúčastnilo 400 masiek. Pravidelne je tu veľmi dobrá návštevnosť aj vďaka rádiu *Expres*. Moderátori tohto rádia sa nám starajú o program a zábavu a ľudia odchádzajú vždy spokojní. V tomto podujatí chceme pokračovať. Je to na uvoľnenie, zábavu, aj ocenenie zručnosti a nápaditosti pri príprave masiek, ktoré si väčšinou pripravujú lyžiari sami. Karneval usporadúvame vždy koncom februára.

● **Náš rozhovor by sme mohli ukončiť vašimi zámermi do budúcnosti, pretože ako sme sa presvedčili, lyžiarske stredisko má skutočne veľmi dobré podmienky pre ďalší rozvoj. Sú tu plochy, na ktorých možno stavať ďalšie zariadenia, či už dopravné, ubytovacie a pod. Aká je vaša vízia napríklad na ďalších 5 rokov?**

Okrem súčasných 5 vlekov máme v stredisku aj 10 chát pre ubytovanie s celkovou kapacitou 88 lôžok. Kapacitu ubytovania by sme chceli zvýšiť, sú

tu nielen možnosti, ale aj požiadavky ľudí, ktorí by chceli ubytovanie využívať. Spracovaný máme projekt na vybudovanie sedačkovej lanovky. Všetko však závisí od financií, chceme sa zaujímať aj o dotácie.

Zabudli sme spomenúť, že sú tu prekrásne terény pre bežkárov. Upravujeme 6 km okruh pre beh na lyžiach, ale sú tu neskutočné možnosti pre túry na bežkách 20 až 30 km, ktoré navštevujú mnohí milovníci bežeckého lyžovania, napríklad z Košíc, Prešova a, samozrejme, zo širokého okolia. Pre budúcu sezónu by sme chceli posilniť zasnežovanie, aby bolo výkonnejšie a aby sme mohli čím skôr ísť na plný výkon, a tak poskytnúť lyžiarom možnosť lyžovať na všetkých zjazdovkách.

Pri zvýšení kapacít bude treba zvýšiť aj reštauračnú časť, pretože teraz tu máme jednu štýlovú reštauráciu, v ktorej ponúkame všetky slovenské špeciality – pirohy, halušky a jedlá tradičné pre túto oblasť.

Chatky a reštaurácia sa využívajú aj v lete. Chodia sem turisti, cykloturisti a pod., keďže sú tu veľmi pekné turistické trasy. Nachádzame sa v prostredí Pienin, vidno aj povestné Tri koruny, je tu krásna túra do Lesnice, cez poľskú stranu do Szczawnice a pod. Krásnym miestom v okolí, ktoré navštevuje aj veľa lyžiarov, je pútnické miesto hora Zwir, ktorá je veľmi krásna a oplatí sa tam ísť.

Chcel by som zdôrazniť, že máme veľmi dobrú spoluprácu so samotnou obcou Litmanová, so starostom a obecným zastupiteľstvom, ktoré nám dáva zelenú pre ďalší rozvoj. Vidia, kde je budúcnosť vidieka a aj sami chcú poukázať na krásu, ktorá tu v obci a jej okolí je.

Ďakujeme za informácie a prajeme lyžiarskemu stredisku Litmanová ďalší rozvoj a veľa spokojných návštevníkov.

Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

Präsentation des Skizentrums LITMANOVÁ, das in der Nordostslowakei im wunderschönen Gebiet von Pieniny an der slowakisch-polnischen Grenze liegt.

SUMMARY

Presentation of the ski resort LITMANOVÁ which lies in the North East Slovakia in the beautiful area of Pieniny on the Slovak-Polish border.

Lanovkáři, ako ich nepoznáme

Sme presvedčení, že medzi pracovníkmi lyžiarskych stredísk, lanovkármi, vlekármi a ďalšími, je veľa takých, ktorí okrem lásky k horám, k lyžovaniu a horskej technike majú aj iné záľuby – koníčky. A preto sme vždy radi, keď sa nám ich podarí objaviť, aby sme ich mohli predstaviť čitateľom. Pri tohtoročných pretekoch lanovkárov a vlekárov sme sa dozvedeli o pracovníkovi lyžiarskeho strediska Jakubkova lúka, ktorý sa venuje železničnému modelárstvu. Je ním PETER STAŠÁK.

● Na úvod vás poprosíme, aby ste sa čitateľom predstavili.

Narodil som sa v Hraniciach na Morave, okres Přerov, kde môj otec pôsobil ako vojak z povolania. Neskôr sme sa presťahovali do Jesenika pod Praděd do veľmi pekného horského prostredia. Napokon sme sa dostali do Kežmarku, kde žijem doteraz. Strednú školu železničnú som navštevoval v Martine-Priekope, kde som vyštudoval odbor mechanik strojných zariadení s maturitou. Začal som študovať aj na Vysokej škole dopravnej v Žiline, ale štúdium som prerušil. Nastúpil som do zamestnania, do Rušňového depa Poprad-Tatry, kde som vykonával funkciu mechanik kolajových vozidiel. Popritom, keďže mám znalosť nemeckého jazyka, pracoval som aj ako tlmočník, napríklad aj pre firmu Doppelmayr pri jej činnosti vo Vysokých Tatrách. Neskôr som pracoval v podniku Tatramat v Matejovciach, určitý čas som robil aj v zahraničí - v Rakúsku a Nemecku. Pochodil som trochu sveta a napokon som zakotvil v Tatranskej Lomnici v TLD na údržbe. Opravovali sme vleky, lanovky, snežné pásové vozidlá a pod. Keď sa začala zimná sezóna, porozdeľovali nás po strediskách, ktoré TLD majú, mne sa ušla Jakubkova lúka, kde som už tretiu zimnú sezónu. Na Jakubkovej lúke zabezpečujem najmä prevádzku lyžiarskych vlekov, a to aj na Hrebienku, ktorý spadá pod nás, aby boli vleky v poriadku, zabezpečujem aj zasnežovanie a úpravu zjazdoviek.

● Spomenuli ste, že ste robili aj tlmočníka pri výstavbe zariadení firmou Doppelmayr, teda ste sa zoznámili aj s horskými dopravnými zariadeniami. Podnietila aj táto okolnosť vaše rozhodnutie venovať sa v ďalšej pracovnej kariére práve prevádzke týchto zariadení?

■ Peter Stašák

Vyrastal som v horských oblastiach, s rodičmi sme stále chodili do hôr, to prostredie je mi veľmi blízke a skutočne si neviem predstaviť, že by som mal žiť napríklad v Bratislave alebo inom veľkom meste. Moja súčasná práca, aj keď niekedy príí alebo sneží, sa mi páči, robíme vonku, nie v uzatvorených priestoroch. Lanové dráhy ma zaujímajú aj z technologického hľadiska. Práca nie je monotónna, stále je niečo nové, stále treba robiť niečo iné. Jednoducho, baví ma to. Napríklad pri úprave zjazdoviek v noci, keď iní spia, my sa vyvážame po kopci. Neprekáža mi ani to, že celú noc sedím v stroji, hoci je to trochu úmorné. Sám som lyžiar a viem, aké je to neprí-

■ Časť modelu železnice

■ Všetky časti vrátane dobovej výstavby si vyrába sám

jemné, keď zjazdovka nie je dokonale upravená.

● **Myslíte si, že toto je práca, kde by ste chceli dlhodobo pracovať, zvyšovať si kvalifikáciu a dosiahnuť aj kariérny postup? O čom ste snívajú ako chlapec?**

O čom som kedysi snívajú, toho som sa už vzdal. Pôvodne som totiž chcel byť rušňovodičom, ale táto práca ma plne uspokojuje a zatiaľ nevidím dôvod, ani nepremýšľam nad tým, že by som chcel vykonávať inú prácu.

● **Prejdime teraz k vašej záľube - k železničnému modelárstvu. Čo vás k tejto záľube priviedlo a odkedy sa jej venujete? Ste aj organizovaný v nejakom železničnom klube?**

Nielen to, že som na železnici pracoval, ale, ako som už spomínal, narodil som sa na Morave a celú rodinu sme mali na Slovensku, tak sme veľa cestovali prevažne vlakom. Tak som získal vzťah a lásku k vlakom. Aj v súčasnosti rád cestujem vlakom, kam môžem, tam idem vlakom. A keď už človek nemôže denne vysedať na stanici a pozeráť sa na prichádzajúce a odchádzajúce vlaky, tak som si tú železnici vytvoril vlastne doma a mám ju stále na očiach.

Dnes je doba taká, aká je, ale ja som stále zástancom bývalých Československých dráh. Stále vytváram krajinu, zástavbu a, samozrejme, rušne a vozne, ktoré si vyrábam z rôznych komponentov, prispôsobujem 80. rokom. Modelovú krajinu som si vytvoril aj podľa toho, čo som pri svojich cestách železnicou videl, ale väčšina je to fantázia. U nás v Kežmarku som jediný, ale v Poprade mám kamaráta Antona Školníka. Je to skvelý človek, veľa ma naučil, lebo on už roky chodí po rôznych súťažiach, v mnohých prácach mi pomáha a na oplátku zasa ja jem. V Poprade každý rok organizujeme modelársku výstavu, sú tam modely lietadiel, lodí, áut a pod. V železničnom modelárstve som tam len ja so svojím modelom.

to, prispôsobujem 80. rokom. Modelovú krajinu som si vytvoril aj podľa toho, čo som pri svojich cestách železnicou videl, ale väčšina je to fantázia. U nás v Kežmarku som jediný, ale v Poprade mám kamaráta Antona Školníka. Je to skvelý človek, veľa ma naučil, lebo on už roky chodí po rôznych súťažiach, v mnohých prácach mi pomáha a na oplátku zasa ja jem. V Poprade každý rok organizujeme modelársku výstavu, sú tam modely lietadiel, lodí, áut a pod. V železničnom modelárstve som tam len ja so svojím modelom.

■ Dobové firemné štítky z 80. rokov

Nie som organizovaný nikde, hoci na Slovensku sú železničné kluby, tie sa však nachádzajú ďaleko, napríklad v Bratislave, Komárne, Prievidzi. Je to pre mňa trochu od ruky, v tejto časti Slovenska, pokiaľ viem, som jediný.

● **Využívate internet pre komunikáciu s podobnými modelármi, alebo pri zháňaní potrebných komponentov?**

Samozrejme, dnes je už doba taká pokročilá, že cez internet sú spojení takmer všetci modelári, možno si potrebné veci pre modelárstvo vymieňať, nakupovať, predávať. V prevažnej miere si potrebné veci vymieňame na burze železničných modelárov, ktorá sa každý mesiac koná v Prahe. Tu sa stretávajú modelári z celých Čiech i zo Slovenska.

● **Patrí cestovanie k vašim záľubám?**

Rád cestujem, pretože človek vždy vidí a spoznáva niečo nové, najradšej cestujem cez deň, kedy možno všetko okolo vnímať. Rád cestujem aj do zahraničia. Človek vidí aj v oblasti cestovného ruchu, ako to majú zorganizované a môže porovnávať so situáciou u nás na Slovensku. Ak mi čas dovolí, chodím aj na železničarske akcie, napríklad na každoročné preteky rušňov vo Zvolene. Aj v Košiciach vždy na jar pri otvorení prevádzky na detskej železničke robia výstavu historických rušňov a modelov za účasti ľudí z Čiech a Maďarska. A ak sa zasa organizujú takéto podujatia v Čechách alebo v Maďarsku, chodia tam naši ľudia. Železničari, to je jedna veľká rodina, napokon, tak ako aj lanovkáři...

Rozhovor s Petrom Stašákom - lanovkárom o jeho záľube v železničnom modelárstve pripravil Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

In der Rubrik „Seilbahner, wie wir sie nicht kennen“ stellen wir den Mitarbeiter des Skizentrums Jakubkova lúka in der Hohen Tatra, Peter Stašák, vor. Seine Freizeitbeschäftigung, neben Skifahren, ist die Herstellung von Eisenbahnmodellen.

SUMMARY

In the column "Cableway workers as we don't know them" we introduce the worker of the ski resort Jakubkova lúka in the High Tatra, Peter Stašák. His hobby is, in addition to skiing, railway modelling.

Dva nové plnoautomatické zasnežovacie systémy na Slovensku firmy Snowstar

Spoločnosť Snowstar, s. r. o., vybudovala v uplynulom roku dva nové plnoautomatické zasnežovacie systémy – rozsiahly dvojstupňový systém v stredisku Tatranská Lomnica – Skalnaté Pleso a systém strednej veľkosti vo Vitanovej. Pod značkou Snowstar sa tak od roku 2004 (začiatok pôsobenia na Slovensku) realizovalo šesť plnoautomatických systémov.

V Tatranskej Lomnici bola počas minulého roka vybudovaná 1. etapa plánovaných rozsiahlych investícií, ktoré si toto stredisko už dlho vyžadovalo. Naša dodávka zasnežovacieho systému predstavovala 5 km rozvodov s maximálnym priemerom rúr až 600 mm, hlavnú a zosilňovaciu čerpaciu stanicu, 68 šácht s vysúvateľnými elektroboxmi, 38 tyčových a 15 vrtulových diel.

V čerpacích staniaciach pracujú spolu tri čerpadlá s frekvenčnými meničmi s predradeným automatickým filtrom a dva kompresory s celkovým výkonom 220 kW. Celkový výkon čerpadiel je v súčasnosti 1 650 kW, plánovaný konečný litrový výkon je 450 l/s.

Riaditeľ strediska Ing. Dušan Slavkovský hovorí: Myslím, že pri každej stavbe takého rozsahu sa vyskytnú problémy. Inak to, samozrejme, nebolo ani v tomto prípade. Každé dielo vyrastá v špecifických podmienkach, a tak je potrebné množstvo problémov riešiť priamo na mieste. Dať spoločne hlavy dokopy a využiť skúsenosti tak dodávateľa, ako aj investora a prevádzkovateľa. S technológiou sme spokojní.

S určitosťou môžeme povedať, že po čase oboznamovania sa a zábehu sme zvládli ovládanie a prevádzku celého systému veľmi dobre. Výkon jednotlivých zariadení určite splnil naše očakávania a jednotlivé úseky lyžiarskych tratí sme zasnežili v požadovanom čase a požadovanou vrstvou kvalitného technického snehu.

Pri obci Vitanová vyrástlo na zelenej lúke nové lyžiarske stredisko budované v dvoch etapách. Dodávateľom zasnežovania je opäť firma Snowstar. Aj tu našli uplatnenie tyčové aj vrtulové delá v troch modeloch: Taurus, Vega plus a Crystal. Pri vrtulových delách sa využila tlaková diferenciácia diel Vega a Crystal. Delá Crystal sa využívajú v spodnej časti, kde vysoký tlak výrazne zvyšuje produkciu snehu, zatiaľ čo delá Vega, ktoré nevyžadujú vysoký tlak, sú napájané na horné hydranty. Pri kladení rúr bolo nutné sa popasovať s extrémnym, až 45 % stúpaním nad hlavnou čerpacou stanicou. Spoločnosť Snowstar kladie veľký dôraz na intenzívny vývoj a prichádza pravidelne s inováciami ponúkaných zariadení. V minulom roku prišiel Snowstar naraz s dvoma novými modelmi diel: tyčovým delom Taurus so siedmimi stupňami regulácie a najvyšším výkonom medzi tyčovými delami rovnakej kategórie a inovovaným vrtulovým delom radu Crystal, tzv. SuperCrystal s novým kompaktným podvozkom a novou hlavou.

Ing. Martin Šipka
Snowstar, s. r. o.

Automatické zasnežovacie systémy SNOWSTAR...

- Návrh
- Realizácia stavieb systémov (aj na kľúč)
- Kompletné dodávky materiálov
- Bezplatné konzultácie
- NON-STOP servis

<http://www.snowstar.sk>
snowstar@snowstar.sk

TECHNOALPIN® prichádza s novinkami

snow experts

V centre pozornosti výskumného a vývojového oddelenia odborníkov na zasnežovacia technika je účinnosť a hospodárnosť. Len tak možno naďalej zaistiť technický pokrok. Naposledy sa to podarilo s najnovším vývojom v oblasti ventilovej techniky - novým, nad zemou umiestneným ventilovým blokom pre snežné tyče A30 a A9.

Výskumné a vývojové oddelenie spoločnosti TechnoAlpin existuje už od založenia podniku a medzičasom sa rozrástlo na 11 osôb. Len v obchodnom roku 2008/09 investovala spoločnosť TechnoAlpin vyše 1,1 mil. eur do výskumu a vývoja. Vzišlo z neho množstvo inovácií, pričom osobitnú pozornosť si zaslúžia nové snežné tyče s nadzemným ventilovým blokom.

Oblasti použitia - možnosti nasadenia

Nový nadzemný ventilový blok sa môže kombinovať s rôznymi súčasťami sortimentu snežných tyčí spoločnosti TechnoAlpin. Používa sa tak v kompaktnej, zásuvnej konštrukcii snežnej tyče pre zariadenie s centrálnym vzduchom, ako aj v osvedčenej konštrukcii s tromi nohami a lokálnym kompresorom. Nadzemný ventilový blok sa môže nasadiť nezávisle od dĺžky rúry snežnej tyče a hlavy s tryskami. Rúry snežných tyčí sa dodávajú v štandardných dĺžkach 6 m a 9 m a môžu byť voliteľne osadené hlavami s tryskami A9 alebo A30. Okrem toho možno nový nadzemný ventilový blok kombinovať so všetkými existujúcimi vodnými a vzduchovými ventilmi spoločnosti TechnoAlpin. Nasadenie novovyvinutého Hydromatu WO umožňuje v súvislosti so 4 regulačnými stupňami nadzemného bloku plynulú reguláciu výkonu. Tak možno v širokom teplotnom rozsahu plne vyčerpať potenciál snežnej tyče a zaručiť nemennú kvalitu snehu.

Nový nadzemný ventilový blok sa kombinuje prevažne s novou kompaktnou ovládacou skriňou. Tá spája výhody malej potreby miesta s osvedčeným systémom zabudovania všetkých elektrických súčastí v ovládacej skrini nad zemou a nie ich umiestnením v šachte. Tým sa mnohonásobne zlepšuje prístupnosť, nenáročnosť na údržbu a životnosť súčastí. V automatickej verzii môže byť nový nadzemný ventilový blok nasadený v plne automatických zariadeniach, alebo môže pracovať samostatne s lokálnym ovládaním. V manuálnej verzii nadzemného ventilového bloku môžu byť manuálne spínané 4 rýchlostné stupne, a to pomocou ručných pák na nadzemnom ventilovom bloku.

Výhody

Nadzemný ventilový blok sa predstavuje ako kompaktná, ľahká jednotka, ktorá je bezpečne zabalená v dvojvrstvovom PE

Odborníci na zasnežovacia technika potvrdzujú vedúce postavenie na poli inovácií. S novým, nad zemou umiestneným ventilovým blokom, mieri TechnoAlpin vysoko.

Foto: TechnoAlpin

■ Nadzemný ventilový blok sa pripevní prírubou na rúru snežnej tyče

plášti. Je tak zaručená bezpečná manipulácia a rozsiahla ochrana za každého počasia aj počas prepravy, inštalácie a odloženia rúry snežnej tyče na konci sezóny. Ako všetky snežné delá z firmy TechnoAlpin, aj každý jednotlivý nadzemný ventilový blok sa predbežne zmontuje s príslušnou rúrou snežnej tyče v závode v Bolzane a podrobne sa tlakovej a funkčnej skúške. Popri vysokých nárokoch na kvalitu však TechnoAlpin ručí za jednoduchú a rýchlu manipuláciu. Ventilový blok, rúra snežnej tyče

a hlava s tryskami tvoria jednotku, takže kompletná snežná tyč sa dá namontovať veľmi jednoducho a rýchlo. Rýchlouzávery pre napájanie vzduchom a vodou boli takisto plánované pre komfortnú obsluhu. Senzory, ventilové motory atď. sa nachádzajú nad zemou a sú tak lepšie chránené pred vlhkosťou než vo vnútri šacht. Tým sa zvyšuje ich životnosť. Pre nové snežné tyče s nadzemným ventilovým blokom okrem toho hovorí fakt, že môžu byť vďaka nízkej hmotnosti inštalované aj na menších šach-

■ Nové zariadenie so snežnými tyčami pri Nassfelde v Korutánsku

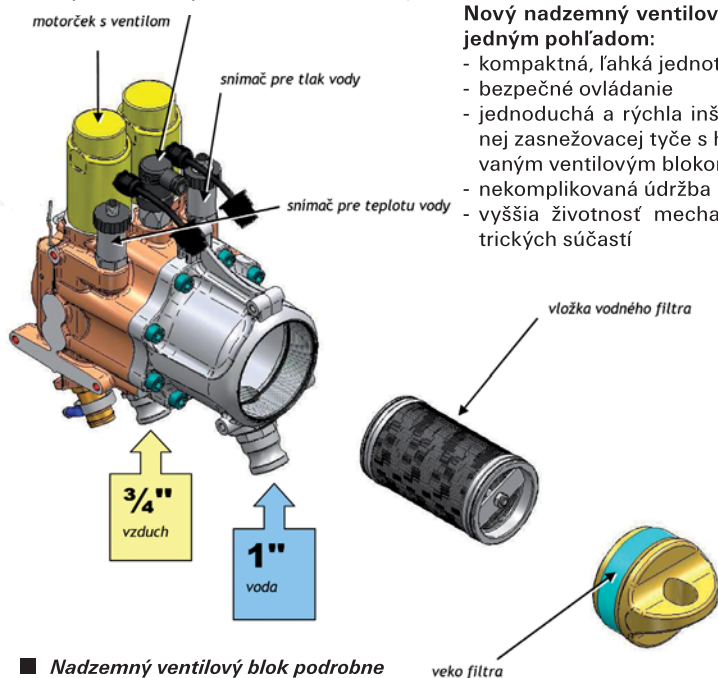

■ **Gerhard Aneter, majster zasnežovač spoločnosti Bergbahnen Nassfeld Pramollo AG**

tách a priamo na betónových základoch a inom ukotvení. Podstatnou výhodou však je jednoduchá a rýchla údržba. Netreba už zostupovať do šachty a už vôbec sa nemusí vstupný otvor odhadzovať.

Nadzemný ventilový blok podrobne:

- zhotovenie z hliníkovej liatiny
- dva ventily s elektrickým pohonom pre zapínateľné vodné stupne
- teleso filtra s filtračnou vložkou à 250 mikróvov pre vodu
- integrovaný vzduchový filter
- snímač tlaku vzduchu
- snímač teploty vody
- prípoj Camlock 1" pre vodu
- prípoj Camlock à 3/4" pre napájanie vzduchom
- vykurovacie kolíky/kúrenie pre rýchlu pripravenosť na prevádzku
- integrované vypúšťacie ventily (s ohrievanými drenážnymi hadicami v šachte).

■ **Nadzemný ventilový blok podrobne**

Spoločnosť Bergbahnen Nassfeld Pramollo AG bola prvým zákazníkom, ktorý inštaloval nové snežné delo spoločnosti TechnoAlpin s nadzemným ventilovým blokom. Od začiatku sezóny zabezpečuje 45 snežných tyčí, z toho 25 kusov A9 a 20 kusov A30, zasnežovanie zjazdovky Scheibelboden v centrálnej časti lyžiarskej oblasti. Je to jedna z prioritných špičkových zjazdoviek, ktorých základné zasneženie treba urobiť v priebehu 60 hodín. Ďalej bola od odborníkov na zasnežovaciu techniku objednaná chladiaca veža (6 kusov Cooltech 3600) s výkonom 180 l/s na dosiahnutie ideálnej teploty vody. S novým zariadením so snežnými tyčami, opäť v lyžiarskom stredisku Nassfeld, zdôraznili úlohu priekopníka v Korutánsku v oblasti technického zasnežovania a ďalej zvýšili technickú silu.

Gerhard Aneter, majster zasnežovač spoločnosti Bergbahnen Nassfeld Pramollo AG (Korutánsko/Rakúsko), o svojich skúsenostiach s novým zariadením:

1. Prečo ste sa rozhodli pre inštaláciu zasnežovacích tyčí s novým nadzemným ventilovým blokom?

Predovšetkým nás presvedčila jednoduchosť údržby nových snežných tyčí: nadzemný ventilový blok i vodný filter sú kedykoľvek prístupné, zostupovanie do šachty už nie je potrebné. V lete snežné tyče demontujeme a môžeme vykonať revíziu práce centrálne a nezávisle od počasia. A to znamená nesmierne uľahčenie práce.

2. Aké skúsenosti s novými snežnými tyčami ste získali v uplynulej zimnej sezóne?

Doposiaľ máme s novými snežnými tyčami len pozitívne skúsenosti. Pokiaľ ide o jednoduchosť údržby, naše očakávania sa v plnej miere naplnili. Okrem toho sme sa presvedčili o výkonnosti a veľmi dobrej kvalite snehu. A nakoniec sú snežné tyče odolné voči vetru a jednoducho sa ovládajú.

Nový nadzemný ventilový blok - výhody jedným pohľadom:

- kompaktná, ľahká jednotka
- bezpečné ovládanie
- jednoduchá a rýchla inštalácia kompletnej zasnežovacej tyče s hlavou a integrovaným ventilovým blokom
- nekomplikovaná údržba
- vyššia životnosť mechanických a elektrických súčastí

TECHNOALPIN®
Snow experts

Ventilová technika na ceste za úspechom

A30 | Najnovšia generácia ventilového bloku snežnej tyče sa umiestni nad zemou a zaručuje tak jednoduchú inštaláciu, pohodlnú údržbu a zvýšenú životnosť senzoriky.

Výkon vzniká v hlave
www.technoalpin.com

OL TRADE informuje

Rok v znamení „TROJKY“

Zomrel kráľ! Nech žije kráľ!

Aj takto s troškou zveličovania môžeme komentovať zmenu názvu svetového lídra v oblasti zasnežovania – York Neige na Johnson Controls Neige (JCN), ktorú spôsobila integrácia pôvodnej materskej spoločnosti York International do spoločnosti Johnson Controls.

Zmena mena absolútne neovplyvnila filozofiu a systém práce spoločnosti. Presvedčili sa o tom účastníci tradičného prezentačného seminára spoločnosti Ol Trade, výhradného distribútora systémov zasnežovania JCN pre Slovenskú, Českú republiku a Poľsko, ktorý sa uskutočnil 26. marca 2009 v kongresovej sále hotela Grand v Jasnej.

Jean Biguet Mermet, area manager spoločnosti JCN pre Áziu, Austráliu, strednú a východnú Európu, predstavil tri (3) novinky, ktoré podstatne zvyšujú nielen kvalitu a efektívnosť, ale aj bezpečnosť práce a ochranu životného prostredia v procese zasnežovania systémami JCN:

Rubis Evolution, snehové delo novej generácie s vonkajšou mixáciou, uplatnením troch nukleátorov garantuje výrobu vysokokvalitného snehu už od $-1,5^{\circ} C_{VT}$, novým polohovaním hlavice, podstatne eliminujúcim jej senzibilitu na zamŕzanie, si zachováva vysokú produktivitu a racionalitu zasnežovania. Účastníci seminára zažili ako prví jeho neoficiálnu premiéru aspoň v obrazovej podobe, pričom širokej verejnosti delo oficiálne predstavili na veľtrhu Interalpín 2009 v Innsbrucku 22. – 24. apríla 2009.

Plytká plastová šachta (prezentovaná na Interalpín 2009) umožňuje manipuláciu s prvkami technologickej výbavy v jej umiestnenými zvonku, ako aj jej nenároč-

nú, ekologicky bezchybnú likvidáciu v prípade ukončenia jej funkčnosti.

Automatický ventil YB (tiež prezentovaný na výstave Interalpín 2009 ako súčasť pripravovaného systému Oxygen) nahradzuje ventil YA. Pracuje pod napätím 24 V, čo podstatne zvyšuje bezpečnosť práce.

Spokojnosť s výsledkami a krokmi spoločnosti Ol Trade, s. r. o., v roku 2008 vyslovil jej konateľ Ondrej Lörinčík. Nainštalovaných bolo celkom 83 nových diel na zjazdovky v dĺžke asi 6 000 m. Do užívania dali druhý plnoautomatický systém zasnežovania JCN v stredisku Salamander Banská Štiavnica. Systém zasnežovania v Jasnej bol predĺžený o 1 800 m zjazdovky Jelení Grúň, na ktorej bol nainštalovaný najväčší snoupark v strednej Európe. Začali sa prípravné a projektové práce na ďalšom rozširovaní systému zasnežovania v Jasnej a budovaní nových systémov zasnežovania JCN v ďalších strediskách Slovenska a Čiech. Okrem realizovaných akcií stali sa pre Ol Trade v minulom roku i ďalšie tri (3) nemej významné udalosti:

Uvedenie nového loga, v ktorom tri (3) kruhy charakterizujú hlavný predmet činnosti spoločnosti – inštalovaný systém zasnežovania (1. kruh) vyrába sneh (2. kruh), zachovávajúci ekologický (zelený) charakter prostredia (3. kruh).

Rozšírenie kooperačných vzťahov, keď k strategickému partnerovi Slovopump – Trade, s. r. o., spolupracujúcim najmä pri navrhovaní, projektovaní, montáži a servise strojných prídudli traja (3) noví partneri:

- MBS-ADIC Groupemund, francúzska spoločnosť aktívna v oblasti vybavovania lyžiarskych stredísk a iných športových areálov bezpečnostnými, ochrannými a informačnými zariadeniami a prvkami, ako aj vybavovaním záchranárskych tímov výstrojom a prostriedkami prvej pomoci. Je oficiálnym partnerom organizátorov Svetového pohára v alpskom lyžovaní na území Francúzska, Andorry a Španielska.
- SCANDINAVIAN SHAPER, vypracúva projekty, vyrába a inštaluje prekážky a zariadenia pre snouboardparky. Okrem iných vrcholných akcií organizovaných FIS postavila trate pre ZOH v Turíne 2006, teraz pracuje na tratiach pre ZOH Vancouver 2010.
- AXESS, zabezpečuje dodávku a montáž odbavovacích (lístkových) systémov pre športové areály, polyfunkčné centrá a budovy, ako aj priemyselné podniky a obytné domy.

Prvé tri (3) inštalácie diel JCN v Českej republike, v lyžiarskych strediskách:

- Tanvaldský Špičák, samostatné automaty

Rubis 10CCSA (16 ks) a Safyr 10SA (4ks).

- Prkený Dúl, samostatný automat Safyr S10A (1 ks), samostatný manuál Rubis 10CCM (3 ks).

- Smržovka, samostatný manuál Rubis 10CCM (1ks).

Sústredený záujem účastníkov spôsobilo vystúpenie Ing. Matúša Lörinčíka, výkonného riaditeľa spoločnosti Ol Trade, s. r. o., v ktorom prezentoval progresívne trendy riešenia technologických zostáv systémov zasnežovania aplikáciou najnovších teoretických poznatkov a produktov výskumno-vývojovej skupiny spoločnosti Johnson Controls Neige. Mimoriadnu pozornosť vzbudili najmä exaktné údaje a porovnania efektívnosti a racionalnosti manuálneho a automaticky riadeného procesu výroby snehu, prezentujúce jednoznačnú výhodnosť plnoautomatického procesu riadenia. Podobne zaujali aj výsledky porovnania efektívnosti zasnežovania medzi ventilátorovými delami a delami voda-vzduch, kde sa preukázala podstatne vyššia racionalnosť a efektívnosť využitia energetických (výrazne nižších) vstupov pri systémoch voda-vzduch.

Aktivita účastníkov v záverečnej diskusii bola jednoznačným svedectvom opodstatnenosti a osožnosti programu seminára pre účastníkov nielen z aspektu budovania nových, resp. rozširovania súčasných systémov zasnežovania. Seminár prispel k zlepšeniu ich orientácie v hľadaní a uplatňovaní progresívnych metód riadenia a pracovných postupov, zabezpečujúcich zvýšenie racionalizácie a efektívnosti výroby vysokokvalitného technického snehu, rešpektujúcich pritom požiadavky ochrany životného prostredia.

Ozaj, všimli ste si? Aj pre JCN, aj pre Ol Trade sa minulý rok niesol v znamení čísla 3.

-red-

■ S odborným referátom vystúpil Ondrej Lörinčík

■ Účastníci podujatia

LEITNER® ropeways

prichádza na Slovensko

V dňoch 19. - 21. apríla 2009 boli do sídla firmy Leitner v juho-tirolskom Sterzing/Vipiteno pozvaní na stretnutie zástupcovia z celého sveta. Po prvý raz bol na takéto stretnutie pozvaný aj zástupca zo Slovenska – firma JP Hulla, s. r. o., ktorá sa nedávno stala zástupcom firmy Leitner na Slovensku.

Na stretnutí sa okrem iných zúčastnili aj zástupcovia z Kolumbie, Indie, Francúzska, Španielska, Nórska, Švédska, Izraela, Arménska, Slovinska, Rumunska, Srbska a Čiernej Hory, Kirgizska, Švajčiarska, Turecka, Poľska, Česka a zástupcovia z poľských krajín.

Prvý deň účastníci navštívili rakúske stredisko Hochgurgl (www.obergurgl.com), kde mali možnosť porovnať technickú vyspelosť a vývoj kabínkových lanoviek Leitner. Išlo o dráhy Top Ex-

press (postavenej r. 1997), Hochgurgl 1 a 2 (rok 2002) a Top Schermer (2008). Posledná z menovaných lanoviek mala okrem iných vymožeností vyhrievané sedačky v kabínach.

Ešte stále výborné snehové podmienky umožňovali presuny na lyžiach, a tak si účastníci mohli celý deň prezeráť technológiu a pritom si aj zašportovať.

Druhý deň stretnutia bol venovaný prehliadke výrobného závodu pre lanové dráhy a veterné elektrárne v Sterzingu, prezen-

Foto: J. Julla

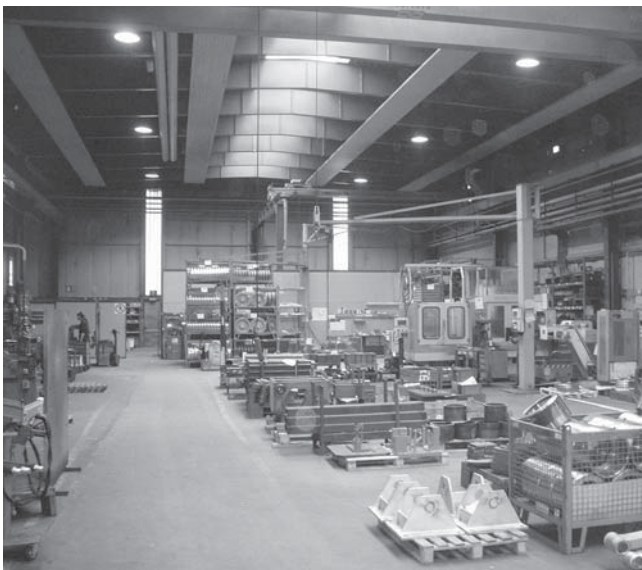
■ Miroslav Grešo a Ján Gavalier v rozhovore s Martinom Leitnerom počas výstavy Interalpín

táciám jednotlivých krajín, ako aj technickému a obchodnému manažmentu.

Všetkých zástupcov osobne prijal Martin Leitner a organizáciu podujatia riadili manažéri exportu Dominic Bosio a Oliver Kirchheim. Po skončení podujatia sa účastníci presunuli na výstavu Interalpín do Innsbrucku.

Kontaktné údaje zástupcu firmy Leitner na Slovensku:

JPHulla, s. r. o.
Mlynská dolina 11
811 04 Bratislava
Tel.: 02 5465 4503
Fax: 02 5465 4502
Mobil: Ing. Peter Hulla – 0908 704 491
Ing. Ján Hulla – 0905 656 017
E-mail: peter.hulla@jphulla.sk
jan.hulla@jphulla.sk

■ Výrobná hala v Sterzingu

■ Expozícia firmy Leitner

Lýžiarske vleky: reminiscencia alebo renesancia? Spomienka na dávne časy alebo aggonamento – otvorenie okien dokorán pre čerstvý závan novej technológie?

Pomalift, ako nazývajú na Západe lyžiarske vleky Poma, vôbec nestratil na svojej aktuálnosti. Práve v tomto čísle sa dozvieme viac o projektoch a plánoch firmy Pomagalski v tejto oblasti.

Lyžiarske vleky – stále v móde?

Spomeňme lyžiarsky vlek Poma a načrieme priamo do podstaty histórie firmy Poma. Či už bubienkový alebo so závesom, všade vo svete sa presviedčame, že lyžiarsky vlek neplánuje povedať strediskám zbohom. Práve naopak, sme svedkami jeho veľkej mladosti.

Ako sa človek učí svojmu povolaniu? Ako sa stať v budúcnosti napríklad kvalitnou obsluhou tej-ktorej lanovej dráhy alebo lyžiarskeho vleku? Čo je na to potrebné?

Sebastien Martin odpovedal na množstvo otázok mladých študentov Strednej priemyselnej školy (ďalej SPŠ) v Moutiers en Tarentaise (Fr), ktorí sa pripravujú na skúšku dospelosti v špecializácii horské dopravné zariadenia. Je to špecializácia, ktorej absolvent končí s diplomom a kvalifikačnými skúškami a umožňuje študentom orientovať sa v profesionálnej kariére v budúcnosti na oblasť prevádzky a údržby horských dopravných zariadení – lanových dráh.

Firma Poma v spolupráci s pedagogickým zborom SPŠ zrealizovala v areáli školy projekt výstavby skutočného lyžiarskeho vleku s odpojiteľným závesom, aby umožnila študentom získať skutočné, praktické know-how. SPŠ odteraz vlastní

■ Areal SPŠ v Moutiers

lyžiarsky vlek s jednou podperou vybavenou uhlovým výstrojom s kovovým ukotvením a jednou klasickou podperou na betónovom základe. Vlek je vybavený najnovším modelom poháňacej stanice Genius 60 s vratnou stanicou LSP (opustenie závesu pod vratným lanovým kotúčom). Skutočne aktuálne, kvalitné zariadenie, ktoré umožňuje študentom učiť sa vo veľkom štýle: simulovať a odstraňovať poruchy, nastavovať rôzne parametre lyžiarskeho vleku, bližšie sa zoznámiť s najnovšími technológiami z oblasti mechaniky, elektrických a hydraulických zariadení. Táto výnimočná učebná pomôcka bola odovzdaná do užívania začiatkom minulého školského roku. Firma Poma, nehládajac na výšku investovaných prostriedkov, stavila na mladú generáciu, na investíciu a spoluprácu v prospech budúcnosti.

Bubienkový lyžiarsky vlek – pokojný, tichší, pohodlnejší

V roku 2007 Jean-Pierre Battistini spolu s André Revenantom dozerali na výstavbu 6 lyžiarskych vlekov typu Solis s cieľom plne uspokojiť požiadavky klienta a užívateľov.

Lyžiarske stredisko Aussois sa rozhodlo pre dva vleky s poháňacou stanicou typu T20 I; Aillon v les Bauges, ako aj Giettaz v Savojsku vlastní po jednom veku rovnakého typu (stanica T20 I), zatiaľ čo stredisko Areches Beaufort si vybralo dve zariadenia: jeden vlek so stanicou T20 I a druhý so stanicou T55 I. Nová séria bubienkových lyžiarskych vlekov Poma je vybavená bubienkom s prekvapujúcou dynamikou rozbehu lyžiara. Postupne ako sa odvíja lano bubienka, je lyžiar jemne uvedený do pohybu až dosiahne prevádzkovú rýchlosť lyžiarskeho vleku bez toho, aby pocítil nárazové trnutie.

■ Bubienkový lyžiarsky vlek POMA

Túto dynamiku ocenia najmä deti. Vlek je súčasne vybavený novým typom uchytienia, ktoré umožňuje jednoduchý posun uchytiení po dopravnom lane po každých 200 hodinách prevádzky. Uchytenie má zabudovaný aparát na báze elastických pružín, ktoré pomocou špeciálneho náradia ľahko a rýchlo umožní jeho presun, čo prevádzkovateľom šetrí množstvo drahocenného času a uľahčuje manipuláciu.

Spomedzi mnohých výhod novej série bubienkový vlek s jedným tanierikom sa veľmi dobre prispôsobuje každému terénu. Okrem toho je veľmi tichý a poskytuje lyžiarom veľmi dobré pohodlie. Niektorí sa tak dobre cítia pri jazde na bubienkovom veku, že ho neváhajú prirovnať k sedačkovej lanovke. Praktické a, najmä, ekonomické riešenie spočíva v menšom počte podpier, ako si vyžaduje lyžiarsky vlek so závesom najmä na značne členitom teréne. Je nepopierateľnou hviezdou na tratiach, kde sa miešajú deti s dospelými.

Poma – jedinečný expert v indoor lyžovaní

Nathalie Pacallet a Bernard Choukroun prichádzajú Jeanovi Pierovi a Andrému na pomoc, keď sa otázky študentov otočia smerom k povestným ski-paláčom alebo ski-chrámom (Ski-domes). Slovo, ktoré nevystihuje celkom realitu, pretože, ako dobre vieme, všetky stánky mestského lyžovania ani zďaleka nemajú výzor impozantných paláčov!

■ Indoor lyžovanie v Dubaji

Nathalie vymenúva aspoň niektoré zrealizované v roku 2007; jeden vlek s neodpojiteľným závesom typu F10 v Telforde vo Veľkej Británii, ski-dom sa nachádza medzi Birminghamom a Liverpoolom a dva vleky Compact F10 umiestnené v Trafford (Manchester). Nakoniec sú to dva vleky typu Compact F10, ktoré budú lyžiarom k dispozícii v Terneuzen v Holandsku (medzi Antwerpen a Brugge).

Poma sa už viac rokov sústreďuje na tzv. indoor alebo outdoor lyžovanie na umelých zjazdovkách. So skúsenosťami v Holandsku, Veľkej Británii, v Španielsku, Francúzsku alebo Spojených arabských emirátoch (Dubaj) dokáže Poma odpovedať na najkomplexnejšie požiadavky a prispôbiť sa naozaj neuveriteľným projektom (v súčasnosti je rozbehnutých asi 15 realizácií). Tento smer sa stal skutočnou špecialitou Poma, konštatuje Bernard Choukroun, sme prítomní naozaj všade! Navyše André Revenant má celý rad riešení ako upevniť zariadenie k hlavnej konštrukcii ski-haly. Pred začatím projektu je preto pomerne jednoduché spolupracovať s architektmi, nakoľko integračné riešenia po jeho ukončení sú oveľa komplikovanejšie... Fenomén indoor lyžovania k nám prišiel z Holandska. Avšak vôbec nie je konkurenciou klasického lyžovania vo voľnej prírode, ako si to poniektorí myslia. Indoor lyžovanie by sme skôr mohli považovať za akúsi liaheň lyžiarov, niečo na spôsob lesnej škôlky, kde sa v mestách alebo na miestach bez výskytu prirodzeného snehu rodia nové talenty a prvýkrát sa zoznamujú s lyžiarskym umením.

Lyžiarsky vlek je, ako vidno, na vrchole horizontu, ďaleko od toho, aby sme ho mohli považovať za prežitok a stále vytvára neoddeliteľnú súčasť krajiny vybavenej horskými dopravnými zariadeniami. Je namieste spomenúť v tejto súvislosti množstvo stredísk v USA, kde doposiaľ nazývajú lyžiarsky vlek so závesom jednoducho Pomalift!

(Z podkladov firmy POMA spracoval a pripravil Mgr. Róbert Hil'ovský, Techmont Snow, s.r.o., Poprad, výhradný zástupca POMAGALSKI v SR a ČR)

Poma neďaleko Prčíc alebo ďalší Unifix v Čechách

Uprostred Čiech, v oblasti nazývanej Česká Sibíř, vznikol ojedinelý projekt športového a rekreačného komplexu Šport Relax Moninec, ktorý si svojou útulnosťou a rodinnou atmosférou získal srdcia návštevníkov. Firma Poma mala česť podieľať sa na tomto úspechu realizáciou lanovej dráhy Unifix 4 s neodpojiteľnými vozňami.

Športovo-turistické centrum Moninec leží na rozhraní Stredočeského a Juhočeského kraja 80 km od Prahy, 4 km južne od mestečka Sedlec – Prčice, ktoré sa preslávilo diaľkovým pochodom Praha – Prčice. Populárne pomenovanie Česká Sibíř vzniklo vďaka výraznej kontinentálnej tuhej zime umožňujúcej snehovú garanciu. Inokedy sa nazýva aj Malá Šumava pre vlnené pláne rozkladajúce sa v nadmorskej výške do 700 m n. m.

Moderná lanová dráha typu Unifix s najnovšími inováciami – predĺženým zdvihom napínacieho dvojalca z dvoch na tri metre a vylepšeným riadiacim rozhraním Siemens Touch panel – tu obsluhuje 1 200 m dlhú červenú zjazdovku.

Zmluva bola podpísaná 15. júla 2008, čo je z realizačného hľadiska pomerne neskoro, avšak práve preukázaná schopnosť firmi Poma a Techmont Snow dodať, vybudovať a uviesť lanovú dráhu do prevádzky v požadovanom termíne, bola popri schopnosti načúvať komplexným potrebám zákazníka jedným z kľúčových faktorov, ktorý presvedčil klienta o výbere dodávateľa.

Táto výzva bola uchopená najsprávnejším profesionálnym spôsobom, a tak 25. novembra 2008 už mohli hlásiť montéri hotovo. Ako perličku spomenieme, že letecké práce vrtulníkom Mi-8 sa vďaka zhromaždenému davu zo širokého okolia stali doslova šou. Potom nastúpil špecialista firmy Semer pre optimalizáciu zariadenia a napokon inšpekcia, technická prehliadka a záťažové skúšky, ktoré sa uskutočnili do 12. decembra 2008.

Kvalitu lanovky a strediska si popri predovšetkým pražskom lyžiarskom národe v prvej sezóne vyskúšal aj český prezident Václav Klaus.

Základné údaje

Lanová dráha	
– typ/názov	Unifix 4 Moninec
Lyžiarske stredisko	Sport Relax Moninec
Šikmá dĺžka trate	1 078 m
Prevýšenie	212 m
Priemerný sklon trate	20 %
Maximálny sklon trate	50 %
Počet traťových podpier	9

z toho 1 tlačná

Foto: P. Olšavský

■ PS Unifix Moninec

Žažná vetva	pravá
Poháňacia/napínacia stanica	údolná, typ Unifix
Maximálna dopravná rýchlosť	2,6 m/s
Max. doprav. rýchlosť pri núdz. pohone	0,9 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os/h
Počet vozňov	140
Typ vozňa	4-miestna sedačka typ Comfort

Interval medzi vozňami	15,6 m/ 6 s
Čas prepravy	6 min.55 s
Priemer dopravného lana	40,5 mm
Rozchod dopravného lana	4,9 m
Nástupný pás	zn. Emmegi, typ Comfort
Elektr. motor hlavného pohonu	Thrige-Electric; 186 kW
Hlavná prevodovka	Poma-Kissling
	krútiaci moment 168 059 Nm

Elektroprevodovka	
núdz. pohonu	Danfoss Bauer; 37 kW
Náhradný prúdový zdroj	Cummins C 110D5
Elektrické rozvádzače	Semer
Automatizácia a meniče	Siemens
Dodávateľ technológie	Pomagalski, Voreppe, Francúzsko
Montážne práce	Techmont Snow, s. r. o., Poprad
Letecké práce	TECH-MONT Helicopter company, s. r. o., Poprad
Stavebné práce	Trigema Building, a. s., Praha
	Prima, a. s., Strakonice

Investor a prevádzkovateľ	Moninec, s. r. o., Sedlec-Prčice
	Peter Olšavský, Techmont Snow, s. r. o.

■ Vratná stanica

DDoppelmayr®**info**

Nové lanovky v Čechách

Lyžiarske stredisko s výhľadom na Vltavu

V Českej republike, neďaleko rakúskych hraníc na priehrade Lipno, vybudovala firma Doppelmayr tri 4-miestne sedačkové lanovky s pevným uchytením a nástupnými pásmi.

Priehrada Lipno je vyhľadávaným celoročným prázdninovým strediskom. Asi polovicu návštevníkov tvoria domáci, druhú polovicu tvoria hostia prevažne z Nemecka a Holandska. Lyžiarske stredisko sa nachádza v nadmorskej výške od 700 do 900 m na zalesnenej hore Kramolín nad mestom Lipno nad Vltavou. Je tu 6 plne zasnežených a čiastočne pre večerné lyžovanie vybavených zjazdoviek s celkovou dĺžkou 7,5 km a dobre vybavená sieť tratí pre bežkárov.

Prírodnou komunikáciou je zariadenie 4-CLF Lipno-Expres, pri údolnej stanici sa nachádza detská lyžiarska oblasť Foxpark. Štvormiestna lanovka vedie od veľkého parkoviska neďaleko mesta na vrchol Kramolínu. Protihľú stranu sprístupňujú ďalšie dve 4-miestne lanovky – Střecha a Promenádní. Zariadenia obsluhujú vlastné zjazdovky, ktoré sú navzájom prepojené a snoupark pre snoubordistov.

■ Lanová dráha 4-CLF Lipno-Expres

Technické údaje

4-CLF Lipno	
Prepravný výkon	2 386 os/h
Čas jazdy	7,7 min.
Jazdná rýchlosť	2,6 m/s
Počet sedačiek	155
Interval	6,0 s
Šikmá dĺžka	1 203 m
Prevýšenie	161
Podpery	14
Pohon	údol. st.
Napínanie	vrchol. st.

4-CLF Promenádní

Prepravný výkon	2 006 os/h
Čas jazdy	5,5 min.
Jazdná rýchlosť	2,6 m/s
Počet sedačiek	94
Interval	7,2 s
Šikmá dĺžka	864 m
Prevýšenie	173
Podpery	11
Pohon	údol. st.
Napínanie	vrchol. st.

4-CLF Střecha

Prepravný výkon	2 391 os/h
Čas jazdy	5,5 min.
Jazdná rýchlosť	2,6 m/s
Počet sedačiek	112
Interval	0,6 s
Šikmá dĺžka	1 203 m
Prevýšenie	161
Podpery	11
Pohon	údol. st.
Napínanie	vrchol. st.

Nové zariadenie v Českom Merane

V lyžiarskom stredisku Moninec, rekreačnom stredisku neďaleko Prahy, vybudovala firma Doppelmayr kotvový lyžiarsky vlek. V srdci Českej republiky leží krajina, ktorá pre svoje zalesnené kopce dostala druhé meno – Český Meran.

Na okraji mesta Sedlec-Prčice vo vzdialenosti dve hodiny cesta autom z Prahy sa nachádza lyžiarske stredisko s 2 zjazdovkami a 4 dopravnými zariadeniami s celkovou prepravnou kapacitou

Foto: Doppelmayr

■ 2-SL Moninec

4 400 os/h. Nový lyžiarsky vlek prispieva k značnému zlepšeniu prepravnej kapacity a k eliminácii čakania. Stredisko je mimoriadne dobre navštevované najmä cez víkendy.

Technické údaje

2-SL Moninec	
Prepravný výkon	1 200 os/h
Čas jazdy	2,7 min.
Jazdná rýchlosť	3,1 m/s
Závesy	60
Interval	6,0 s
Šikmá dĺžka	548 m
Prevýšenie	126 m
Podpery	6
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

Presvedčivé smerovanie na Slovensku

V zime 2008 boli na Slovensku uvedené do prevádzky štyri zariadenia firmy Doppelmayr v lyžiarskych strediskách Tatranská Lomnica, Martinské hole, Králiky a Skalka. Novú sedačkovú lanovku 4-CLF Čučoriedky v Tatranskej Lomnici sme predstavili v časopise LAVEX-info č. 1/2009.

Dnes sa pozrieme na sedačkovú lanovku 6-CLD-B Floch na Martinských holiach a lanovku 4-CLF Pekná vyhládka na Skalke.

6-CLD-B Floch, Martinské hole

Stredisko Martinské hole v Malej Fatre položené vo výške medzi 1 100 a 1 500 m patrí k najznámejším lyžiarskym strediskám na Slovensku.

V stredisku je približne 12 km ľahkých a stredne náročných zjazdoviek, 6 horských dopravných zariadení, snoubordový park a 16 km tratí pre bežkárov. Nové zariadenie 6-CLD-B Floch s nástupným pásom a mechanizovaným garážovaním nahrádza lyžiarsky vlek z roku 1974. Je prvou inštaláciou z viacerých plánovaných renovácií lyžiarskych dopravných zariadení.

■ Vrcholová stanica lanovej dráhy Martinské hole

Technické údaje

6 - CLD-B Floch	
Prepravný výkon	2 600 os/h
Čas jazdy	4,0 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	58
Interval	8,31 s
Šikmá dĺžka	1 087 m
Prevýšenie	229 m
Podpery	10
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

Sedačková lanovka 4-CLF pre stredisko Skalka

Lýžiarske stredisko Skalka sa nachádza v pohorí Kremnické vrchy neďaleko stredovekého banského mesta Kremnica.

Ponúka možnosti tak pre zjazdové lyžovanie, ako aj pekné trasy pre beh na lyžiach. V tejto lyžiarskej sezóne k dvom vlekom pribudla nová 4-miestna sedačková lanovka 4-CLF od firmy

Doppelmayr. Keďže počas montáže snežilo, nebola údolná stanica prístupná pre ťažké stroje, muselo sa lano ťahať z vrcholovej stanice.

Technické údaje

4-CLF Pekná vyhládka	
Prepravný výkon	2 384 os/h
Čas jazdy	5,8 min.
Jazdná rýchlosť	2,6 m/s
Sedačky	117
Interval	6,0 s
Šikmá dĺžka	906 m
Prevýšenie	247 m
Podpery	11
Pohon	vrchol. st.
Napínanie	vrchol. st.

■ Sedačková lanovka Skalka - Pekná vyhládka

Poľsko – dve nové zariadenia pre Zieleniec

Firma Doppelmayr vybudovala v jednom z najpopulárnejších poľských lyžiarskych stredísk Zieleniec dve nové zariadenia – odpojiteľnú 6-miestnu sedačkovú lanovku s oranžovými bublinami, vyhrievaním sedačiek a systémom RPD a 4-miestnu sedačkovú lanovku 4-CLF.

Stredisko sa nachádza v pohorí Orlickie na česko-poľskej hranici. Severná poloha svahov zabezpečuje stabilné snehové podmienky pre priemerne 150 dní v roku. Nová odpojiteľná 6-miestna sedačková lanovka 6-CLD-B-S-O Lift 3 s oranžovými bublinami a rovnako oranžovým čalúnením vyhrievaných sedačiek sa stala trhákom. Bez ohľadu na voľné kapacity susedných zariadení, sú až do neskorej noci pri údolnej stanici (tiež oranžovej) dlhé čakacie rady.

Technická zaujímavosť – križovanie lanoviek

V bezprostrednej blízkosti zariadenia 6-CLD-B-S-O Lift 3 sa nachádza ďalšie nové zariadenie 4-CLF Lift 6, ktoré firma Doppelmayr postavila taktiež v roku 2008. Údolné stanice sú od seba vzdialené približne 200 m, vo vrchnej oblasti sa sedačkové lanovky krížia, čo je v Poľsku po prvý raz. Zariadenie Lift 3 prechádza nad zariadením Lift 6, v oblasti kríženia sú špeciálne zabezpečené. Dodatočná kontrola zariadenia Lift 3 pomocou spínača lámacích tyčiniek v oblasti kríženia zabezpečuje, že pri bočnom vykoľávaní lana sa zariadenie Lift 6, vedúcom pod ním, zastaví.

Obe zariadenia nahradili staré lyžiarske vleky. Trasy boli predĺžené cez les až po štátnu hranicu. Na výstavbu bol krátky čas. Zmluva bola podpísaná 5. júna 2008, zariadenie Lift 3 bolo do skúšobnej prevádzky uvedené v polovici decembra, prevzatie sa uskutočnilo 23. decembra. Aj Lift 6 bol dokončený ešte pred Vianocami, prevzatie však bolo až 5. a 6. januára 2009.

Technické údaje

6-CLD-B-S-O Lift 3	
Prepravný výkon	3 000 os/h
Čas jazdy	2,4 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	41
Interval	7,2 s
Šikmá dĺžka	609 m
Prevýšenie	142 m
Podpery	7
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

4-CLF Lift 6	
Prepravný výkon	2 400 os/h
Čas jazdy	3,8 min.
Jazdná rýchlosť	2,6 m/s
Sedačky	77
Interval	6,0 s
Šikmá dĺžka	588 m
Prevýšenie	126 m
Podpery	8
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

■ Lyžiarske stredisko Zieleniec

KÄSSBOHRER GELÄNDEFahrZEUG AG

informuje

Kässbohrer bilancoval

V apríli 2009 sa vo firme Kässbohrer Geländefahrzeug AG uskutočnilo valné zhromaždenie, ktoré vyhodnotilo uplynulý obchodný rok 2007/2008 (1. 10. – 30. 9.).

Napriek zlej zimnej sezóne 2006/2007 bol celkový obrat koncernu v roku 2007/2008 vo výške 175,7 miliónov eur veľmi dobrý. Celkový objem svetového trhu SPV klesol o 20 %, čo sa však firmy Kässbohrer markantne nedotklo. Odbyt oproti predchádzajúcej sezóne klesol len o 12 %, pričom finančný obrat sa znížil len o 4 %. Tento výsledok je pre vedúce postavenie na svetovom trhu mimoriadne pozitívny, pretože ostatných výrobcov pokles trhu postihol podstatne viac.

Firma Kässbohrer takto znovu potvrdila vedúce postavenie na trhu SPV. Celosvetový podiel na trhu dosiahol 65 %. Veľmi dobre vybudovaná obchodná a servisná sieť po celom svete má na tom, prirodzene, veľký podiel. Firma kúpila v obchodnom roku 2007/2008 ďalšieho fínskeho konkurenta, čím prispela k ďalšej konsolidácii trhu.

Zo snehu na pláž

Malý, ale zaujímavý podiel na obchodnom obrate, tvorí plážová technika. Svojimi strojmi na čistenie pláží predstavuje, podobne ako pri SPV, technologickú špičku a má tiež vedúce postavenie na svetovom trhu. Na tomto trhu sa pohybuje viac výrobcov najmä regionálneho významu. Kässbohrer vidí v budúcich rokoch veľkú perspektívu odbytu, najmä na východnom pobreží Ameriky.

Celkový hospodársky výsledok negatívne ovplyvnil nepriaznivý kurz dolára a zaťaženie fínskou akvizíciou, ktorá v roku 2007/2008 neprinesla ešte žiadne tržby.

Pozitívny výhľad na sezónu 2008/2009

Prvý kvartál obchodného roka 2008/2009 do konca decembra prebehol veľmi uspokojujúco. Firma má v prebiehajúcej sezóne najvyšší objem objednávok vo svojej histórii. Obrat koncernu je pri sume 108,3 miliónov eur o 8 % a hospodársky výsledok sumou 17,9 miliónov eur o 8,5 % vyšší ako v predchádzajúcom roku. Základom nárastu je predovšetkým dobrá zimná sezóna 2007/2008, ktorá

sa v mnohých strediskách prejavila zvýšenou investičnou činnosťou pre ďalšiu zimnú sezónu. K 31. decembru 2008 sa realizoval podstatne vyšší predaj nových vozidiel, čo sa prejavilo aj na vyšších servisných výkonoch a na zvýšenom predaji náhradných dielcov. Veľký počet prevádzkových hodín vozidiel si vyžaduje zvýšené nároky na údržbu a na opotrebovateľné náhradné dielce.

Predstavenstvo firmy hodnotí prebiehajúci obchodný rok s pozitívnymi vyhládkami. Na obchod priaznivo vplyva aj opätovne prijateľný kurz dolára. Vedenie firmy Kässbohrer predpokladá, že firma dosiahne opäť obrat zreteľne viac ako 180 miliónov eur, čím sa priblíži k rekordnému obratu v obchodnom roku 2005/2006.

Ing. Dušan Mikloš

PistenBully jubiluje

Ústredným mottom už tradičného každoročného stretnutia priaznivcov snežných pásových vozidiel značky Kässbohrer bolo - 40 rokov PistenBully a 25 rokov PistenBully v Jasnej. Áno, je to už skutočne 40 rokov od chvíle, čo na lyžiarske svahy v Alpách vyšlo snežné pásové vozidlo prevratnej technickej konštrukcie s označením PB32.12B. Výrobcom tohto vozidla bola firma Kässbohrer.

Išlo o prvé snežné pásové vozidlo na

svete, ktoré na pohon pásov používalo hydrostatický pohon. Vtedajší technický svet sa na novinku pozeral skepticky, no dnes je skutočnosť taká, že tento systém neskôr prevzali všetci výrobcovia snežných pásových vozidiel.

Tento rok je jubilejný aj pre Jasnú. Pred 25 rokmi sa v Jasnej objavil prvý Kässbohrer. Išlo o vozidlo PB170D, ktoré otvorilo novú etapu v úprave lyžiarskych svahov na podstatne vyššej kvalitatívnej úrovni. Dôkazom toho, že išlo o skutočne kvalitné vozidlo je skutočnosť, že vozidlo je ešte stále v prevádzke.

Naše najväčšie a určite aj najlepšie lyžiarske stredisko Jasná Nízke Tatry privítalo v dňoch 25. – 26. marca 2009 viac ako 180 pracovníkov lyžiarskych stredísk na Slovensku. Aj keď sme v tomto roku zažili zimu pomerne bohatú na prírodný sneh takmer na celom Slovensku, Jasnú sme si zvolili zámerne. Ide o stredisko, ktoré má najväčší počet pásových vozidiel Kässbohrer a má vozidlá prakticky všetkých typov.

V posledných rokoch sa stále zvyšujú nároky na výrobu technického snehu. Prírodzene, náklady na jeho výrobu tvoria podstatnú položku v celkových nákladoch stredísk. To vedie všetkých prevádzkovateľov k tomu, aby takto vyrobený sneh sa využíval maximálne efektívne. A práve na to boli vyvinuté vozidlá s navijakom.

Všetky tieto poznatky sú už veľmi dobre známe aj prevádzkovateľom na-

■ O prezentáciu SPV Kässbohrer bol skutočne veľký záujem

■ V rámci akcie zástupkyňa firmy Kässbohrer Suzane Polak odovzdala upomienkové darčeky jubilantom Vladimírovi Šunovi a Ing. Jánovi Štetkovi, pracovníkom strediska Jasná

šich stredísk. Svedčí o tom fakt, že aj na Slovensku je už takmer 40 navijakových vozidiel. Firma Kässbohrer má dobrý prehľad o typoch a spôsoboch využívania SPV v celom svete. Preto pri tohtoročných predvážacích akciách sa v jednotlivých krajinách zameriava práve na navijakové vozidlá a najmä na to, ako vozidlo správne používať a ako riešiť problémy, ktoré pri prevádzke vozidiel vznikajú.

Za firmu Kässbohrer sa akcie v Jasnej zúčastnili pracovníci Suzane Polak, Steve Junghans a George Miller. Práve George Miller mal praktickú prednášku o tom ako navijak pri prevádzke vozidla správne používať. Veľký dôraz v prednáške kládol na problematiku údržby a kontroly lana. Lano je najzraniteľnejšia súčasť navijaka a jeho úspešné používanie má svoje presné pravidlá. Účastníci akcie sa dozvedeli, aké sú najčastejšie chyby pri používaní lana a ktoré úkony je potrebné robiť, aby sa dosiahla jeho maximálna životnosť. Množstvo vymenených lán a ich technický stav je pracovníkom nášho zastúpenia dobre známy. Žiaľ, aj my musíme konštatovať, že niektoré výmeny lán boli zbytočné a spôsob ich poškodenia svedčí o neprofesionálnom prístupe k práci s navijakom. Konštrukcia navijaka s trecími kladkami si vyžaduje špeciálnu konštrukciu lana, ktorá zabezpečuje jeho veľkú ohybnosť. Práve konštrukcia lana podmieňuje jeho pravidelnú kontrolu a upokojovanie. Praktické ukážky spôsobu upokojovania lana boli súčasťou prednášky. Aj keď počasie čiastočne zmenilo réžiu celého podujatia, ochota a pružnosť pracovníkov strediska umožnila, že každý účastník mal možnosť vyskúšať si prácu s navijakom osobne. Dobré občerstvenie vo veľmi peknej reštaurácii na Lukovej už len doplnilo príjemné zážitky a získané nové poznatky o vozidlách. Veríme, že deň, ktorý účastníci podujatia s nami strávili, bol pre nich na konci sezóny príjemným sprestrením, ktoré si určite radi zopakujú aj na budúci rok. ■

Ing. Dušan Mikloš

Prinoth®

informuje

Najväčšie snežné pásové vozidlo sveta

Multimediálna šou na Nordkette

- premiéra snežného pásového vozidla Beast
- Sterzing/Innsbruck, 28. marca 2009

Medzinárodné šesťstočlenné publikum sa v piatok 27. marca 2009 večer zúčastnilo na Seegrube pri Innsbrucku, aby bolo prítomné pri predstavení nového produktu z dielne firmy Prinoth (Leitner Technologies) – snežného pásového vozidla Beast (zver), najväčšieho a najsilnejšieho vozidla sveta.

Firma Prinoth poverila uvedením SPV na trh sieť umelcov s vedecky napínavým filmom. Režisér Hubert Lepka pripravil príbeh Kráska a zvera so súčasným obsahom a dejom v horách. Pri vzrušujúcej multimediálnej šou sa striedajú filmové strihy so živým hereckým výkonom, pri ktorom herci, snežné pásové vozidlá, kaskadéri na snežných skútroch či vrtuľník vystupujú ako účastníci. Aj kyvadlová lanovka Nordkette bola vtiahnutá do deja. Jedinečnú atmosféru znásobovala kulisa strmého vrchu Nordkette (1906 m) nad fantasticky vysvieteným Innsbruckom.

Šesť metrov široký a 527 konskými silami poháňaný silný stroj Beast s dizajnom od Pininfarina odsunul všetky doteraz existujúce stroje do tieňa. S Beastom otvoril Prinoth úplne novú dimenziu v sta-

rostlivosti o zjazdovky. Beast je vďaka optimálnemu stupňu účinnosti, imponujúcou stúpacosťou a tlačným výkonom efektívnejší a hospodárnejší ako všetky stroje, ktoré tu doteraz boli... tvrdí Werner Amort, prezident Prinothu.

Michael Seeber, prezident skupiny podnikov Leitner, vysvetľuje: Táto symbióza technológie a umenia podčiarkuje ciele našej firemnej filozofie.

Po živom hereckom výkone o 18,45 h nasledovala príjemná spoločenská akcia v reštaurácii a klube na Seegrube. Oslava pokračovala aj v nasledujúcom dni – 400 vodičov testovalo gigantický stroj na snehu. Hneď potom sa Beast vydal na Demo - Tour do alpských krajín a Škandinávie.

Leitner Technologies

Skupina Leitner zamestnáva dnes celosvetovo 2 030 pracovníkov a má k dispozícii výrobné kapacity v Európe, USA, Kanade a Ázii, ako aj 80 medzinárodných predajných a servisných centier. Prezidentom podniku je Michael Seeber. V roku 2008 dosiahla skupina podnikov obrat 535 miliónov eur.

Foto: Prinoth

■ PRINOTH BEAST - nový diktátor lyžiarskych tratí

■ PRINOTH BEAST - nadčasový výkon, nadčasové umenie, nadčasový stroj

Prinoth

Prinoth vďaka vynikajúcej technológii a nadčasovému dizajnu hrá vedúcu úlohu na svetovom trhu a ponúka svetovo najkompletnejšiu paletu snežných pásových vozidiel pre úpravu tratí. Vo februári 2009 kúpil Leitner Technologies divíziu Track Machines kanadského podniku Camoplast Inc. a zaradil ich k forme Prinoth. Úžitkové vozidlá tzv. Utility Vehicles s pohonom pásov sa využívajú v každom teréne na prepravu osôb, materiálu, žeriavov a vrtáčich zariadení, ďalej pre údržbu verejných priestranstiev, ako aj údržbu zariadení zásobovaných energiou a pre krajinnú starostlivosť.

Beast – tajomstvo je odkryté

S uvedením snežného pásového vozidla Beast vytvoril Prinoth absolútne nový trhový segment. Úprava zjazdoviek nebola ešte nikdy taká efektívna a hospodárna. Efektívnosť Beast, jeho pracovná šírka, výkon, jazdný komfort a nedostihnuteľná kvalita preparácie zjazdovky bude trvalo slúžiť našim klientom. S Beast sa otvorila nová dimenzia úpravy tratí. Základným argumentom je pritom vysoký plošný výkon, a s tým spojené nízke náklady na úpravu zjazdovky.

Prinoth sa s Beast podarilo otvoriť zákazníkovi nový potenciál v úprave tratí. Beast sa v ďalších týždňoch predstavil na Demo - Tour v alpských a v škandinávskych krajinách. A pri príležitosti výstavy Interalpín, ktorá sa konala v dňoch 22. - 24. apríla 2009 v Innsbrucku, bol Beast predstavený aj širokej verejnosti.

Čo robí Beast jedinečným?

1. Maximálne efektívny v úprave tratí
Beast prekonal všetko, čo tu bolo doteraz. Senzačná pracovná šírka (7 025 cm záber frézy) sa postará o časovú úsporu a redu-

kuje náklady. Výnimočne veľká styčná plocha pásov s podložíom prepožičiava vozidlu excelentnú adhéziu a dovoľuje efektívne nasadenie sily za akýchkoľvek snehových podmienok. Prostredníctvom vylepšeného stupňa účinnosti dieseleového motora (527 koní) dosahuje Beast vysokú rýchlosť pri úprave tratí. Súhrn všetkých týchto faktorov prispieva k jedinečnému plošnému výkonu.

2. Suverénne jazdné vlastnosti

S premyslenou stúpacosťou a extrémnym tlačným výkonom sa ukazuje Beast ako špička medzi snežnými pásovými vozidlami. Výborná geometria a vyrovnané hmotnostné rozloženie garantuje vysokú obratnosť. Základom pre excelentný súlad ovládania a jazdy je inovovaný systém elektronického riadenia stroja. Vďaka jeho vynikajúcim jazdným vlastnostiam dosiahol Beast aj v najťažších situáciách veľmi vysoký plošný výkon.

3. Individuálna konfigurácia

Zákazník sa sám rozhodne, akú konfiguráciu a technické vybavenie na svojom stroji chce. Môže sa okrem iného individuálne rozhodnúť, aký systém riadenia a tiež akú pozíciu miesta vodiča si želá. Beast možno dostať v prevedení s riadiacimi pákami alebo s volantom v kombinácii s centrálnym alebo ľavým sedením vodiča.

4. Modernizovaný komfort kabíny

Dynamická línia a športový vzhľad Beast ukazujú aj navonok, čo je v ňom. Kabína vodiča prepája dizajn s ergonomiou a špičkovou technikou. Je to excelentná práca dizajnérskeho Pininfarina. K vynikajúcejmu interiéru patrí firmou Prinoth vyvinutý concept obsluhy. Popri komfortnom na mieru umiestnenom Recaro sedadle vodiča, je vpravo riadiaca a informačná centrála. Riadenie stroja je bezpečné v ľavej ruke.

5. Jedinečné prídavné zariadenia

Novo dimenzovaná Prinoth Power fréza vykazuje perfektné výsledky preparácie zjazdoviek a dokazuje vynikajúcu efektívnosť aj pri vysokej rýchlosti úpravy tratí. Novo vyvinutá Prinoth Master radlica bola svojím tvarom a rádiom prispôsobená stroju. Podporuje valenie snehu v radlici a umožní tým veľký tlačný výkon pri nízkom vynaložení sily. So svojou bezkonkurenčnou šírkou nad 6 metrov otvorí Master radlica novú dimenziu úpravy tratí.

Základné technické údaje

- Pracovná šírka 7,25 m
- Šírka cez pásy 5,3 m
- Výkon 527 PS

Dieseleový motor

- Model Caterpillar C 13 Acert Euromont III A
- Počet valcov - 6 v rade
- Celkový zdvihový objem - 12 500 cm³
- Výkon motora 388 kW (527 PS) pri 1 800 ot./min.
- Max. točivý moment 2 216 Nm pri 1 400 ot./min.
- Obsah palivovej nádrže 300 l

Kabína

- Recaro sedadlo vodiča + 2 sedadlá spolujazdcov
- Ideálny ergonomický joystick
- Volant alebo riadenie polpákami (voliteľné)
- Ľavá alebo centrálna pozícia vodiča (voliteľné)
- 8,4 palcová obrazovka s rozlíšením 640 x 480 pixelov
- Výhľad na oba pásy a krídla radlice
- Can bus prepojenia elektronických jednotiek
- Rops testovaný (EN 15059)

Hmotnosť

- Celková hmotnosť s pásmi, radlicou a frézou 11 550 kg
- Najvyššia prípustná hmotnosť s nákladom 15 000 kg

Aktívny výkon kg/PS (kW/kg) 22kg/1 PS (0,029 kW/1 kg)

Osvetlenie

- 6 xenónových reflektorov vpredu
- 4 halogénové reflektory vpredu
- 2 xenónové reflektory vzadu
- 2 majáky, pozíčné svetlá, smerovky
- 1 smerový, hľadací reflektor

Elektrické zariadenia

- Prevádzkové napätie 24 V
- Alternátor batérie 2x12V - 200Ah
- Štartovacia kapacita 1 000 A podľa EN

Power fréza - na rýchlo vymeniteľnom systéme so snow protektormi, bočné krídla.

Master radlica - 12-polohová predná na rýchlo vymeniteľnom systéme. ■

Sila precíznosti.

PRINOTH AG . 39049 Sterzing . Italy . Tel. +39 0472 722622

Žiadna stopa skromnosti. PRINOTH® Powerfrézy sú dokonalé a zaručujú trvalú kvalitu! Vaše bezchybne upravené zjazdovky budú neprehliadnuteľné. Či už prašan, zmrznutý sneh, hrboľatý či strmý svah – PRINOTH® vďaka svojej kvalite pri úprave zjazdoviek vždy víťazí. Lyžovanie plné zážitkov – vydajte sa na našu stopu! www.prinoth.com

Prinoth®

OL TRADE

zasnežovanie Johnson Controls Neige

mobilné ľadové plochy

www.oltrade.sk

SCANDINAVIAN
RAILS

VYBAVENIE
SNOWBOARD
PARKOV

BEZPEČNOSTNÉ VYBAVENIE ZJAZDOVIEK

MBS-ADIC

LA SECURITE AU SOMMET

www.groupecmd.com